

**Špeciálna základná škola pre žiakov s telesným postihnutím,
Pionierska 850/13, 962 12 Detva**

**Školský vzdelávací program
pre žiakov s mentálnym postihnutím
pre primárne vzdelávanie**

- *s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia*
- *so stredným stupňom mentálneho postihnutia*
- *s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia*

schválilo Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa 5. 5. 2016
pod číslom 2016-14674/20270:9-10F0 s platnosťou od 1. 9. 2016.

- *s autizmom a ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami*

schválilo Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa 5. 5. 2016
pod číslom 2016-14674/20264:6-10F0 s platnosťou od 1. 9. 2016

Motto:

*„V skutočnosti nikto nie je úplne neschopný, každý môže urobiť aspoň niečo,
ale musíme mu na to vytvoriť podmienky.“*

M. Pfeiffer

Platnosť od 1. septembra 2021

Názov a adresa školy	Špeciálna základná škola pre žiakov s telesným postihnutím Pionierska 850/13, 962 12 Detva
IČO	35984830
Názov školského vzdelávacieho programu	Školský vzdelávací program pre žiakov s mentálnym postihnutím pre primárne vzdelávanie <ul style="list-style-type: none"> • s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia • so stredným stupňom mentálneho postihnutia • s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia • s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami
Stupeň vzdelania	Primárne vzdelanie
Dĺžka štúdia	Variant A – prípravný ročník + 9 ročníkov Variant B – prípravný ročník + 10 ročníkov Variant C – prípravný ročník + 10 ročníkov Žiaci s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami – prípravný ročník + 9 ročníkov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský
Druh školy	škola pre žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami
Riaditeľka školy	Ing. Mária Vicanová
Koordinátor pre tvorbu ŠkVP	Mgr. Vladimíra Hudecová
Kontakty	tel: 045/5454 944, mobil: 0911 545 494, e-mail: maria.vicanova.szstpdetva@gmail.com
Zriaďovateľ	Okresný úrad Banská Bystrica Nám. L. Štúra 1 974 05 Banská Bystrica
Kontakty	tel: 048/4306 600, fax: 048/4306 609
Platnosť ŠkVP od	1. septembra 2021
Prerokované v pedagogickej rade	23. júna 2021
Prerokované v rade školy	30. júna 2021

V Detve, dňa 30. júna 2021

Ing. Mária Vicanová
riaditeľka školy

Evidencia platnosti a revidovania

Platnosť revidovanie	Dátum	Inovácia, zmena, úprava, dodatok a pod.
Platnosť ŠkVP od	01.09.2016	
Platnosť ŠkVP od	01.09.2021	Zmena

1 Všeobecná charakteristika školy

1.1 Veľkosť školy

Špeciálna základná škola pre žiakov s telesným postihnutím, Pionierska 850/13, Detva vznikla 01. septembra 1993.

Špeciálna základná škola pre žiakov s telesným postihnutím, Pionierska 850/13, Detva poskytuje žiakom so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami výchovu a vzdelávanie spôsobom primeraným ich postihnutiu. Obsah vzdelávania je prispôsobený stupňu postihnutia žiakov a na základe týchto stupňov je škola vnútorne diferencovaná na *varianty A,B,C*. Škola poskytuje vzdelávanie žiakom s mentálnym postihnutím, žiakom s autizmom, viacnásobne postihnutým žiakom a rovnako aj žiakom s individuálnym programom, ktorí sú oslobodení od povinnosti dochádzať do školy a školu navštevujú individuálne.

Škola je umiestnená v blízkosti centra mesta, blízko autobusovej zastávky v priestoroch DSS Detva. Z dôvodu nedostatku priestorov má škola v prenájme 2 elokované triedy v priestoroch ZŠ s MŠ A. Vagača, Štúrova 12, Detva. Elokované triedy navštevujú chodiaci žiaci variantu A, B, C a žiaci s autizmom. V DSS Detva máme v prenájme 3 kmeňové triedy. 1 z nich je na poschodí. Navštevujú ju chodiaci žiaci s autizmom. Na prízemí sú umiestnené 2 kmeňové triedy, ktoré navštevujú prevažne vozíčkari všetkých variantov.

Od 01. septembra 1998 bolo pri škole zriadené Centrum špeciálno-pedagogického poradenstva s cieľom zabezpečiť špeciálnopedagogickú a poradenskú starostlivosť o handicapované deti a mládež prostredníctvom diagnostických, edukačných, poradenských, terapeutických a metodických činností. Centrum špeciálno-pedagogického poradenstva poskytuje svoje služby v rámci celého okresu Detva, prevažne deťom s mentálnym a kombinovaným postihnutím. Z dôvodu nedostatočných priestorových podmienok sa centrum nachádza v elokovanom pracovisku MŠ M. R. Štefánika 908/40, Detva. Je v centre mesta v blízkosti autobusovej zastávky.

1.2 Charakteristika žiakov

Do školy sú prijímaní žiaci s diagnózou *mentálne postihnutie* všetkých stupňov, *autizmus* a *viacnásobné postihnutie*. Vzdelávame aj žiakov s ťažkým mentálnym a telesným postihnutím, ktorí sú nechodiaci. Vzdelávanie prebieha individuálnou formou. Školu navštevujú predovšetkým žiaci z okresu Detva, ale aj okolitých miest a dedín.

1.3 Charakteristika pedagogického zboru

V súčasnosti má škola *19 zamestnancov*.

Kategóriu pedagogických zamestnancov tvoria 7 učitelia a 4 asistenti učiteľa, ktorí pomáhajú pri prekonávaní bariér žiakom so zdravotným znevýhodnením.

V Centre špeciálno-pedagogického poradenstva (ďalej ČŠPP), ktoré je organizačnou časťou školy sú 4 odborní zamestnanci – 1 liečebný pedagóg, 1 špeciálny pedagóg na čiastočný úväzok, 2 psychológovia na čiastočný úväzok.

Výchovná poradkyňa poskytuje rodičom informácie v oblasti:

- prevencie a riešenia otázok spojených s problémovým správaním žiakov,
- protidrogovej prevencie a účelové trávenie voľného času,
- spolupráce s rodičmi pri riešení problémov,
- rizikových skupín detí (záškoláci, deti zo sociálne slabých rodín a pod.),
- spolupráce so psychológom, špeciálnym pedagógom a logopédom,
- práca so žiakmi končiacimi ŠZŠ pre žiakov s TP,
- spolupráce s triednymi učiteľmi,
- včasného odhalovania problémov žiakov,

- o možnostiach diagnostikovania v špecializovaných zariadeniach.

Učitelia sa v rámci školy špecializujú na jednotlivé druhy postihnutia a podľa toho sa vzdelávajú a zúčastňujú rôznych odborných seminárov a konferencií v rámci regiónu i celého Slovenska.

Pri škole je zriadené Centrum špeciálno-pedagogického poradenstva (ďalej ČŠPP), ktorého cieľom je zabezpečovať komplexnú špeciálnopedagogickú, psychologickú, diagnostickú, poradenskú, rehabilitačnú, preventívnu, metodickú, výchovno-vzdelávaciu a inú odbornú činnosť a súbor špeciálnopedagogických intervencií deťom so zdravotným postihnutím s cieľom dosiahnuť optimálny rozvoj ich osobnosti a sociálnu integráciu.

Centrum špeciálno-pedagogického poradenstva pri Špeciálnej základnej škole pre žiakov s telesným postihnutím poskytuje svoje služby v rámci celého okresu Detva, prevažne deťom s mentálnym a kombinovaným postihnutím a deťom s autizmom.

Vekové zloženie pedagogického zboru je optimálne, prevažujú mladí pedagógovia, ktorí sú kvalifikovaní, prípadne si rozširujú vzdelanie a chcú sa priebežne vzdelávať, prichádzajú s novými trendmi a nápadmi v edukácii našich žiakov, neboja sa experimentovať a inovovať vo svojej práci.

1.4 Organizácia prijímacieho konania

Žiaci sú do Špeciálnej základnej školy pre žiakov s telesným postihnutím, Pionierska 850/13, Detva prijímaní v zmysle § 5 ods. 3 písm. a) zákona č. 596/2003 Z.z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, v súlade s § 19, ods. 4 zákona č. 245/2008 Z.z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) v znení neskorších predpisov a po zistení potrebných dokladov podľa § 32 v súlade s § 46 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní a v zmysle vyhlášky MŠ SR č. 322/2008 Z.z. o špeciálnych školách § 7 ods. 1 až 4.

1.5 Dlhodobé projekty a tradície školy

Škola aj ČŠPP sa pravidelne zapájajú do projektov, výziev a grantov. Cez projektovú činnosť sme školu vybavili počítačovou technikou, interaktívnymi tabuľami, hovoriacimi perami PenFriend, odbornou literatúrou a množstvom edukačných pomôcok. V spolupráci s DSS Detva sme zriadili bezbariérovú kuchynku pre žiakov a miestnosť s prvkami Snoezelen.

Veľmi dobrú spoluprácu máme aj so študentami z Gymnázia Detva a Spojenej strednej školy v Detve, ktorí pravidelne organizujú pre žiakov školy akcie cez projekt Komprax. Okrem akcií pre žiakov nám pomohli vynoviť altánok v záhrade DSS Detva.

V spolupráci s DSS Detva pravidelne realizujeme množstvo akcií, ktoré sú tradíciou školy a DSS, ako napr. *návštevy kultúrnych podujatí (kiná, divadlá)*, *„Pomôž zachrániť život“* kontrola autolekárníčiek vodičov, *„Týždeň otvorených dverí“*, *„Čítanie na vankúšiku“* aktivity pri príležitosti mesiaca knihy, aktivity pri príležitosti *„Dňa Zeme, Dňa vody, Svetového dňa zdravia“*, *zimné športové hry, karneval – fašiangy*, *„Juniáles - športovo- zábavný deň spojený so súťažami pri príležitosti ukončenia školského roka a pod.*

1.6 Spolupráca s rodičmi a inými subjektmi

Spolupráca s rodičmi je na dobrej úrovni a zo strany školy je snaha o jej udržanie, prípadne zlepšenie organizovaním akcií, do ktorých sú zapájaní rodičia aj žiaci.

Pri škole je zriadená Rada školy pri ŠZŠ pre žiakov s TP, Pionierska 850/13, Detva, ktorá má 9 členov a pracuje v tomto zložení:

4 zástupcovia rodičov,

2 zástupcovia zriaďovateľa,

2 zástupcovia pedagogických zamestnancov školy,

1 zástupca nepedagogických zamestnancov koly.

Rada školy pri ŠZŠ pre žiakov s TP, Pionierska 850/13, Detva zasadá štyrikrát do roka podľa vopred schváleného plánu zasadnutí pre daný kalendárny rok. V prípade potreby je zasadnutí viac.

Spolupráca s inými inštitúciami

Centrum špeciálno-pedagogického poradenstva pri Špeciálnej základnej škole pre žiakov s telesným postihnutím, Pionierska 850/13, Detva, ktoré je zriadené pri škole. Poskytuje komplexnú špeciálnopedagogickú, psychologickú, diagnostickú, poradenskú, rehabilitačnú, preventívnu, metodickú, výchovno-vzdelávaciu a inú odbornú činnosť a súbor špeciálnopedagogických intervencií deťom so zdravotným postihnutím s cieľom dosiahnuť optimálny rozvoj ich osobnosti a sociálnu integráciu.

Zriad'ovateľ - Okresný úrad Banská Bystrica – metodická pomoc a usmerňovanie vo všetkých oblastiach.

Centrum pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie Detva – spolupráca pri práci so žiakmi so ŠVVP.

DSS Detva – vzdelávanie klientov DSS Detva, spolupráca pri organizovaní mimoškolských aktivít.

ÚPSVaR Zvolen a Detva – zamestnávanie znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie, absolventská prax, pomoc pri riešení problémov so žiakmi a zákonnými zástupcami.

CVČ Trend – organizovanie súťaží, zábavných podujatí pre žiakov a návštevy filmových predstavení.

Centrum špeciálno-pedagogického poradenstva pri ZŠ pre nevidiacich Levoča – metodická pomoc pri edukácii zrakovo postihnutých žiakov.

Mesto Detva – organizovanie akcií pre žiakov školy, pravidelná návšteva primátora Mesta Detva na Mikuláša, podporovanie projektovej činnosti školy.

Detští lekári - usmerňovanie rodičov handicapovaných detí na ČŠPP.

Logopedická ambulancia – spolupráca s ČŠPP pri terapiách a odporúčaníach pre vzdelávacie inštitúcie žiakov so ŠVVP, metodická pomoc pri logopedických intervenciách.

1.7 Priestorové a materiálne-technické podmienky školy

Špeciálna základná škola pre žiakov s telesným postihnutím, Pionierska 850/13, Detva, sa nachádza v priestoroch Domova sociálnych služieb Detva (ďalej DSS Detva). Tieto priestory nie sú účelovo postavené pre handicapovaných jednotlivcov. Vďaka sponzorským príspevkom sa nám podarilo zabezpečiť bezbariérovosť priestorov na prízemí. Keďže kapacitné priestory prízemnia sú nedostatočné, je potrebné, aby žiaci využívali aj miestnosti na poschodí (terapeutická miestnosť, denná miestnosť a pod.), ktoré im umožnia získať zručnosti k čo najväčšej možnej miere samostatnosti. Škola má v prenájme v DSS Detva 3. triedy, 1 príručný sklad, 1 kancelária THP zamestnancov, nakoľko vzdeláva jeho klientov. Dve triedy sú na prízemí, 1 trieda je na poschodí. Nakoľko priestory nie sú bezbariérové (chýba výťah), triedu na poschodí navštevujú len chodiaci žiaci. Z dôvodu nedostatočných priestorových podmienok máme v prenájme 2 triedy na ZŠ s MŠ A. Vagača, Štúrova 12, Detva, ktoré navštevujú chodiaci žiaci, pretože priestory nie sú bezbariérové a žiaci.

Na vyučovacích hodinách pravidelne využívame počítače a učiace programy, ktoré napomáhajú rozvoju rozumových vedomostí, sociálnej komunikácie, dorozumievacích zručností, ale aj jemnej motoriky. Počas vyučovania využívame didaktické programy FONO, MÉĎA, DETSKÝ KÚTIK, BERUŠKA, ALÍK a iné. Projekt INFOVEK zabezpečil škole okrem didaktických a učiacich programov aj internet, ktorý napomáha pri prekonávaní bariér medzi handicapovanými a zdravými jednotlivcami. Internet je tiež zdrojom informácií nevyhnutných pre handicapovaných jednotlivcov, pretože nemajú toľko možností na ich získavanie ako jednotlivci z intaktnej populácie. Pre takto handicapované deti nie je počítač

len učebná, ale predovšetkým kompenzačná pomôcka.

Každá trieda je vybavená počítačom, ktorý žiaci využívajú počas vyučovania. Škola disponuje špeciálnymi klávesnicami, ktoré uľahčujú prácu na počítači telesne postihnutým žiakom. 4 triedy sú vybavené interaktívnou tabuľou, čím sa edukačný proces pre žiakov stal zaujímavejším.

Vďaka projektovej činnosti sa nám podarilo získať finančné prostriedky na zakúpenie hovoriacich pier „PenFriend“, ktoré pomáhajú žiakom s problémami v komunikácii pri prekonávaní tejto bariéry. Škola zakúpila pre žiakov tablety, ktorých množstvo chceme postupne zvyšovať a kde si postupne inštalujeme aplikácie, ktoré zabezpečia pre žiakov zaujímavejšie učenie „učenie hrou“.

V edukačnom procese využívame okrem počítačov a počítačových programov aj učebňu Lego Dacta, prvky AAK a program TEACCH.

V priestoroch DSS máme k dispozícii 2 cvičné kuchynky (jedna bezbariérová na prízemí, jedna na poschodí), ktoré sú vybavené moderným zariadením a je možné využívať ich v rámci edukačného procesu na získavanie praktických zručností žiakov.

V spolupráci s DSS Detva sa nám podarilo zriadiť pre žiakov miestnosť Snoezelen, ktorú využívame pravidelne počas vyučovania a žiaci ju veľmi radi navštevujú.

V priestoroch DSS Detva sa pravidelne počas celého školského roka realizuje muzikoterapia prostredníctvom zamestnancov DSS Detva, ktorú je možné navštevovať spolu so žiakmi, prípadne je možné zapožičať si hudobné nástroje na realizáciu prvkov muzikoterapie počas vyučovania.

Priestorová situácia je nevyhovujúca vzhľadom na nedostatočnú priestorovú kapacitu a chýbajú nám odborné učebne a telocvičňa. V prípade priaznivého počasia je možné využívať záhradu DSS Detva. Riaditeľstvo školy sa bude snažiť naďalej hľadať nové priestorové možnosti na skvalitnenie vyučovania.

Škola nemá vlastnú školskú jedáleň. Žiaci sa stravujú v DSS Detva, ktorý plní aj funkciu školského klubu detí.

Škola je vybavená modernou didaktickou a výpočtovou technikou, množstvom učebných i kompenzačných pomôcok a najnovšou odbornou literatúrou. Financie na skvalitnenie podmienok školy boli získané z rozpočtu školy, ale predovšetkým tvorbou projektov, grantov a sponzorskými príspevkami. Všetkých, ktorí svojimi príspevkami a darmi prispievajú k skvalitneniu edukácie postihnutých detí si vysoko ceníme.

Škola má tiež v prenájme priestory v MŠ M.R.Štefánika 908/40, Detva, kde prevádzkujeme ČŠPP. Centrum má k dispozícii 2 miestnosti, ktoré slúžia ako pracovňa a zároveň aj terapeutická miestnosť. Priestory sme čiastočne zabezpečili tak, aby bolo možné dopraviť do centra aj imobilných klientov, ktorých máme v starostlivosti. Pre žiakov a rodičov realizujeme individuálnu aj skupinovú terapiu. Poradenskú a konzultačnú činnosť vykonávame podľa potreby a na požiadanie. Integrovaným žiakom poskytujeme komplexnú špeciálnopedagogickú starostlivosť.

Pravidelne realizujeme návštevy špeciálneho pedagóga ČŠPP v MŠ, ZŠ, SŠ, ŠZŠ a špeciálnych triedach. Realizujeme špeciálnopedagogickú diagnostiku a readiagnostiku žiakov so ŠVVP, poskytujeme individuálne terapie pre klientov ČŠPP. Realizujeme pravidelné stretnutia školských špeciálnych pedagógov, výchovných poradcov, asistentov učiteľov a učiteľov individuálne integrovaných žiakov a žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, ktoré sú zamerané na pomoc pri práci so žiakmi so ŠVVP a riešenie aktuálnych problémov.

Podľa záujmu a potrieb škôl a školských zariadení realizujeme odborné prednášky pre rodičov a pedagógov. Zapožičiavame odborné materiály a literatúru. Vytvárame pre pedagógov, ktorí pracujú so žiakmi so ŠVVP materiály, ktoré im pomáhajú pri realizácii individuálnej integrácie, zorientovaní sa v legislatíve i pri vedení potrebnej dokumentácie.

1.8 Škola ako životný priestor

V rámci obmedzených priestorových podmienok sa snažíme o to, aby priestory školy boli útulné a pre žiakov a zamestnancov zaujímavé a príjemné. Priestory školy sú vymaľované jemnými farbami a vybavené účelovým nábytkom pre žiakov s postihnutím a množstvom učebných pomôcok. V každej triede je zriadený relaxačný kútik, ktorý slúži žiakom na relaxáciu počas vyučovania i počas prestávok. Počas vyučovania kladieme dôraz na učenie hrou (zábavné učenie) a preferujeme zážitkové učenie. Žiaci tiež majú možnosť využívať počas vyučovania záhradu DSS Detva, miestnosť Snoezelen a kuchynky.

Rodičia žiakov sú informovaní prostredníctvom nástieniek umiestnených pri vchodoch na oddelenia DSS Detva a prostredníctvom web stránky školy a sociálnej siete o dianí v škole. Pedagógovia majú možnosť získavať informácie a informovať svojich kolegov prostredníctvom informačných tabúl pri vstupe do budovy školy.

1.9 Podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri výchove a vzdelávaní

Škola sa snaží vytvárať bezpečné a zdraviu vyhovujúce prostredie. Snažíme sa voliť čo najvhodnejší režim vyučovania a prestávok a štruktúru práce s prihliadnutím na vek, druh a stupeň postihnutia. Počas dňa dodržiavame prestávky na jedlo a odpočinok pre zamestnancov v súlade so Zákonníkom práce. Podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri výchove a vzdelávaní zabezpečuje technik BOZP, požiarny technik, vedenie školy, pedagogickí a prevádzkoví zamestnanci. Školenia zamestnancov o BOZP a PO sa uskutočňujú pravidelne jedenkrát za dva roky. Poučenie žiakov o BOZP sa uskutočňuje pravidelne na začiatku školského roka. Poučenie žiakov vykonáva triedny učiteľ primerane veku, druhu a stupňu postihnutia. Každoročne uskutočňujeme nácvik evakuácie. Taktiež pravidelne jedenkrát za rok pripravujeme športový deň spojený s realizáciou aktivít k záchrane životov, zdravia a majetku v prípade vzniku mimoriadnych udalostí pre žiakov i zamestnancov. Tieto aktivity tiež prispôbujeme druhu a stupňu postihnutia žiakov. Dbáme aj na pravidelné revízie podľa platných predpisov a odstraňovanie nedostatkov zistených revíziami.

2 Školský vzdelávací program pre žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia pre primárne vzdelávanie

2.1 Ciele výchovy a vzdelávania

Hlavnými cieľmi primárneho vzdelávania sú rozvinuté kľúčové kompetencie (spôsobilosti), ako kombinácie vedomostí, skúseností a postojov žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia na úrovni, ktorá je pre nich osobne dosiahnuteľná. Primárne vzdelávanie poskytuje východiskovú bázu pre postupné rozvíjanie kľúčových spôsobilostí žiakov ako základu všeobecného vzdelania prostredníctvom nasledujúcich cieľov:

- poskytnúť žiakom primerané možnosti skúmania ich najbližšieho kultúrneho a prírodného prostredia tak, aby získali záujem o poznávanie nového,
- rozvíjať cieľavedome, systematicky a v tvorivej atmosfére osobnosť žiaka v poznávacej, sociálnej, emocionálnej a morálnej oblasti,
- viesť žiakov k spoznávaniu svojich schopností, k využívaniu svojich možností, ku kompenzácii svojich obmedzení a tým k vytváraniu reálneho obrazu seba samého,
- rozvíjať a kultivovať svoju osobnosť, osvojiť si základy spôsobilosti učiť sa a poznávať seba samého,
- podporovať kognitívne procesy a kompetencie žiakov kriticky a tvorivo myslieť prostredníctvom získavania vlastnej poznávacej skúsenosti a aktívnym riešením problémov,
- umožniť žiakom získať základné pracovné zručnosti a návyky, aby ich mohli využiť pri ďalšom vzdelávaní aj v občianskom živote,
- vyvážené rozvíjať u žiakov kompetencie dorozumievať sa a porozumieť si, hodnotiť (vyberať a rozhodovať) a iniciatívne konať,
- podporovať rozvoj intrapersonálnych a interpersonálnych kompetencií, najmä otvorene vstupovať do sociálnych vzťahov, naučiť sa kooperovať v skupine, kolektíve a preberať na seba primeranú zodpovednosť, rozvíjať sociálnu vnímavosť a citlivosť k spolužiakom, učiteľom, rodičom, ďalším ľuďom a k svojmu kultúrnemu a prírodnému okoliu,
- viesť žiakov k tolerancii, znášanlivosti, porozumeniu a k akceptovaniu iných ľudí, ich duchovno-kultúrnych hodnôt, rovnosti pohlaví a priateľstva medzi národmi, národnostnými a etnickými skupinami, cirkvami a náboženskými spoločenstvami,
- naučiť žiakov uplatňovať svoje práva a súčasne plniť svoje povinnosti, niesť zodpovednosť za svoje zdravie, aktívne ho chrániť a upevňovať, chrániť životné prostredie.

2.2 Stupeň vzdelania

Primárne vzdelanie získa žiak absolvovaním vzdelávacieho programu pre žiakov s mentálnym postihnutím, dokladom o získanom stupni vzdelania je vysvedčenie s doložkou.

Dĺžka štúdia	9 rokov
Forma štúdia	denná
Spôsob ukončenia štúdia	a) úspešným absolvovaním ŠKVP žiak získa primárne vzdelanie b) ukončením PŠD 16. rokom veku alebo 10. rokom školskej dochádzky
Doklad o dosiahnutom vzdelaní	vysvedčenie s doložkou a) „Žiak získal primárny stupeň vzdelania“ b) „Žiak ukončil povinnú školskú dochádzku“
Stupeň vzdelania	primárne
Možnosti ďalšieho uplatnenia absolventa	pokračovať vo vzdelávaní na odbornom učilišti

2.3 Profil absolventa

Absolvent má osvojené základy čitateľskej, pisateľskej, matematickej, prírodovednej, kultúrnej a mediálnej gramotnosti.

Absolvent programu primárneho vzdelávania pre žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia disponuje na primeranej úrovni s nasledujúcimi kľúčovými kompetenciami:

- pozná a uplatňuje účinné techniky učenia sa,
- vyjadruje sa súvisle ústnou formou adekvátnou primárnemu stupňu vzdelávania a jeho narušenej komunikačnej schopnosti v materinskom, štátnom jazyku,
- rozumie obsahu písaného textu, dokáže ho ústne zreprodukovat',
- vie samostatne písomne komunikovat' (nakoľko mu to umožňuje dosiahnutý stupeň vo vývine jemnej motoriky a aktuálna úroveň zrakovo-motorickej koordinácie),
- využíva základné matematické myslenie na riešenie praktických problémov v každodenných situáciách,
- vie používat' vybrané informačné a komunikačné technológie pri učení sa, pozná riziká spojené s využívaním internetu a médií,
- získa základy uplatňovania kritického myslenia pri práci s informáciami,
- chápe základné prírodné javy v ich vzájomnej súvislosti, vie porovnávat' a objavovat' vzťahy medzi predmetmi a javmi,
- chápe dôležitosť ochrany svojho zdravia,
- rozpozná v škole a vo svojom najbližšom okolí určitý problém, premýšľa o jeho príčinách a vie navrhnúť riešenie podľa svojich vedomostí a skúseností,
- váži si seba i druhých, dokáže ústretovo komunikovat' a spolupracovat',
- správa sa kultúrne, primerane okolnostiam a situáciám,
- cení si a rešpektuje kultúrno-historické dedičstvo a ľudové tradície,
- má osvojené základy pre tolerantné a empatické vnímanie prejavov iných kultúr,
- uvedomuje si, že má svoje práva a povinnosti, rešpektuje práva iných.

2.4 Vzdelávacie oblasti

Obsah primárneho vzdelávania pre žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia je rozdelený do vzdelávacích oblastí, ktoré vychádzajú z obsahu vzdelávania a z kľúčových kompetencií.

VYUČOVACIE PREDMETY VO VZDELÁVACÍCH OBLASTIACH PRE ŽIAKOV S ĽAHKÝM STUPŇOM MENTÁLNEHO POSTIHNUTIA PRE PRIMÁRNE VZDELÁVANIE S VYUČOVACÍM JAZYKOM SLOVENSKÝM

VZDELÁVACIA OBLASŤ	VYUČOVACIE PREDMETY
JAZYK A KOMUNIKÁCIA	SLOVENSKÝ JAZYK A LITERATÚRA
	ROZVÍJANIE KOMUNIKAČNEJ SCHOPNOSTI
	ROZVÍJANIE GRAFOMOTORICKÝCH ZRUČNOSTÍ
MATEMATIKA A PRÁCA S INFORMÁCIAMI	MATEMATIKA
	INFORMATIKA
ČLOVEK A PRÍRODA	VECNE UČENIE
	FYZIKA
	CHEMIA
	BIOLÓGIA
ČLOVEK A SPOLOČNOSŤ	VLASTIVEDA
	DEJEPIS
	GEOGRAFIA
	OBČIANSKA NÁUKA
ČLOVEK A HODNOTY	ETICKÁ VÝCHOVA / NÁBOŽENSKÁ VÝCHOVA
ČLOVEK A SVET PRÁCE	PRACOVNÉ VYUČOVANIE
UMENIE A KULTÚRA	HUDOBNÁ VÝCHOVA
	VÝTVARNÁ VÝCHOVA
ZDRAVIE A POHYB	TELESNÁ A ŠPORTOVÁ VÝCHOVA

2.5 Vzdelávacie štandardy

Pre žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia nie sú určené vzdelávacie štandardy.

**2.6 Učebný plán pre žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia
s vyučovacím jazykom slovenským**

Vzdelávacia oblasť	Predmet	Ročník									Spolu	
		P.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.		9.
Jazyk a komunikácia	Slovenský jazyk a literatúra		8	8	8	7	6	6	5	5	5	58
			2	2	2	1	1	1	1		1	11
	Rozvíjanie komunikačnej schopnosti	7										7
	Rozvíjanie grafomotorických zručností	2										2
		1										1
											79	
Človek a príroda	Vecné učenie	1	1	1	1							4
	Fyzika								1	1	1	3
	Chémia										1	1
	Biológia								1	1	1	3
									1			1
											12	
Človek a spoločnosť	Vlastiveda					2	2	3				7
	Dejepis								1	1	1	3
	Geografia								1	1	1	3
	Občianska náuka								1	1	1	3
											16	
Človek a hodnoty	Etická /náboženská výchova					1	1	1	1	1	1	5
											5	
Matematika a práca s informáciami	Matematika	3	4	4	4	4	4	4	4	4	4	39
			1	1	1	1	1	1	1	1	1	9
	Informatika						1	1	1	1	1	5
											53	
Človek a svet	Pracovné vyučovanie	1	1	2	3	4	4	4	4	4	4	31
		1	1	1	1	2	2	1	2	2	2	15
											46	
Umenie a kultúra	Výtvarná výchova	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	10
	Hudobná výchova	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	10
											20	
Zdravie a pohyb	Telesná a športová výchova	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	20
											20	
Spolu povinná časť		18	18	19	20	21	22	23	24	24	25	214
Voliteľné hodiny ŠkVP		2	4	4	4	4	4	3	4	4	4	37
Spolu		20	22	23	24	25	26	26	28	28	29	251

Poznámky:

- Počet týždenných vyučovacích hodín v jednotlivých ročníkoch je presne určený pre každý učebný plán. Taktiež celkový počet vyučovacích hodín je presne daný.
- Vyučovacia hodina má 45 minút.
- Vyučovacie hodiny sa členia do kratších časových celkov so zaradovaním častejších prestávok podľa individuálnych potrieb žiakov.

4. Organizácia vyučovania je vlastná t.j. prihliada sa na osobitosti žiakov so zdravotným znevýhodnením. Môže prebiehať v prípade potreby zo strany žiakov formou blokového vyučovania.
5. V rámci vyučovania je možná individuálna práca s vybranými žiakmi prostredníctvom liečebného pedagóga, psychológa a špeciálneho pedagóga s cieľom systematickej korekcie, terapie alebo reedukácie.
6. V prípravnom ročníku vyučovaciu hodinu špecifického vyučovacieho predmetu rozvíjanie komunikačnej schopnosti zabezpečujú dvaja pedagogickí zamestnanci.
7. V rámci vyučovania sa využívajú prvky arteterapie, muzikoterapie, snoezelen, bazálnej stimulácie a montessori.
8. V 5. až 9. ročníku sa na hodinách pracovné vyučovanie a telesná a športová výchova z dôvodu nízkeho počtu žiakov na II. stupni nedelia žiaci na skupiny chlapcov a dievčat.
9. Vyučovací predmet pracovné vyučovanie je možné vyučovať v dvojhodinových celkoch.

2.7 Špecifiká výchovy a vzdelávania žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia

Dieťa s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia môže začať plniť povinnú školskú dochádzku v prípravnom ročníku ak nedosiahlo školskú spôsobilosť a nie je u neho predpoklad zvládnutia prvého ročníka.

Dôležité postavenie vo výchovno-vzdelávacom procese má pracovné vyučovanie.

V prípade ťažkosti pri osvojovaní si predpísaného učiva je možné žiakovi vypracovať individuálny vzdelávací program z jedného alebo viacerých predmetov, podľa ktorého sa vzdeláva a postupuje do vyššieho ročníka.

2.8 Organizačné podmienky na výchovu a vzdelávanie

Triedu možno zriadiť pre najmenej štyroch žiakov.

Najvyšší počet žiakov v triede pre žiakov s mentálnym postihnutím (ŠZŠ - variant A) sa ustanovuje takto:

- prípravný a prvý ročník 6 žiakov,
- druhý ročník až piaty ročník 8 žiakov,
- šiesty ročník až deviaty ročník 10 žiakov.

Trieda s rôznymi ročníkmi má najvyšší počet žiakov ustanovený podľa najnižšieho ročníka, ktorý sa v triede vyučuje. Do triedy s rôznymi ročníkmi sa zaraďujú prednostne žiaci najbližšieho ročníka. Ďalšiu triedu s rôznymi ročníkmi je možné zriadiť, ak zriadená trieda s rôznymi ročníkmi má najvyšší ustanovený počet žiakov.

Riaditeľ školy môže povoliť prekročenie najvyššieho počtu žiakov v triede najviac o dvoch.

2.9 Povinné personálne zabezpečenie výchovy a vzdelávania

Efektívna realizácia Vzdelávacieho programu je podmienená potrebným personálnym zabezpečením podľa nasledujúceho rámca, pričom sa musí vychádzať z požiadaviek formulovaných v platnej legislatíve (Zákon o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch).

Vedúci pedagogickí zamestnanci:

- spĺňajú kvalifikačné predpoklady na výkon pedagogickej činnosti, vykonali prvú atestáciu, spĺňajú podmienky dĺžky výkonu pedagogickej činnosti, ukončili funkčné vzdelávanie (najneskôr do troch rokov od ustanovenia do kariérovej pozície),
- sú odborne pripravení na riadenie pracovnej skupiny a osvojené manažérske zručnosti

uplatňujú pri riadení pracovného kolektívu,

- podporujú a vytvárajú podmienky pre odborný rast a ďalšie vzdelávanie svojich zamestnancov,
- zabezpečujú podmienky pre dobrú klímu v oblasti personálnych vzťahov – vo vzťahu k žiakom, v rámci pedagogického zboru a vo vzťahu k rodičom a širšej komunite.

Pedagogickí zamestnanci:

- splňajú predpoklady na výkon pedagogickej činnosti a kvalifikačné požiadavky stanovené platnou legislatívou,
- preukazujú profesijné kompetencie pri práci so žiakmi, rodičmi,
- uplatňujú zásady tímovej práce, kooperatívneho a konštruktívneho riešenia problémov.

Asistent učiteľa:

- spĺňa predpoklady na výkon pedagogickej činnosti a kvalifikačné požiadavky stanovené platnou legislatívou. Pracuje v triede, ktorú navštevuje žiak alebo viac žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia, ak si to vyžaduje výchova a vzdelávanie príslušného žiaka v závislosti od závažnosti jeho postihnutia.

Odborní zamestnanci:

Odborní zamestnanci spĺňajú kvalifikačné predpoklady na výkon odbornej činnosti a kvalifikačné požiadavky stanovené platnou legislatívou pri poskytovaní psychologической, logopedickej, špeciálno-pedagogickej starostlivosti alebo výchovného a sociálneho poradenstva a prevencie.

2.10 Povinné materiálne – technické a priestorové zabezpečenie výchovy a vzdelávania

Dôležitou podmienkou výchovy a vzdelávania žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia je aj primerané priestorové vybavenie školy a materiálne-technické vybavenie učebných priestorov.

Priestorové vybavenie:

a) pre manažment školy

- kancelária riaditeľa školy
- kancelária pre ekonomický úsek

b) pre pedagogických zamestnancov školy

- priestor pre prípravnú prácu učiteľov a odkladanie pomôcok

c) pre nepedagogických zamestnancov školy

- kancelária pre nepedagogických zamestnancov školy

d) hygienické priestory

- sociálne zariadenia pre žiakov a zamestnancov
- priestory na odkladanie odevov a prezúvanie obuvi

e) odkladacie a úložné priestory

- pre učebné pomôcky
- didaktickú techniku
- skladové priestory
- archív

f) informačno-komunikačné priestory

- priestor vybavený knižničným fondom

g) učebné priestory

- učebne (s priestorom pre relaxáciu a nenáročnú pohybovú aktivitu počas vyučovania)
- kuchynka

h) spoločné priestory

- školský dvor
- priestor pre riešenie zdravotných problémov, bezpodnetová miestnosť, Snoezelen
- priestory DSS Detva pre trávenie voľného času a času mimo vyučovania

2.11 Podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri výchove a vzdelávaní

Škola sa snaží vytvárať bezpečné a zdraviu vyhovujúce prostredie. Snažíme sa voliť čo najvhodnejší režim vyučovania a prestávok a štruktúru práce s prihliadnutím na vek, druh a stupeň postihnutia.

V prípravnom ročníku až štvrtom ročníku sa vyučuje v jednom slede najviac päť vyučovacích hodín, v piatom ročníku až deviatom ročníku najviac šesť vyučovacích hodín. Vyučovacia hodina trvá 45 minút. S prihliadnutím na osobitosti žiakov uplatňujeme podľa individuálnych potrieb žiakov aj iné spôsoby organizácie vyučovania, a to členením vyučovacej hodiny do kratších časových úsekov, zaraďovaním a organizovaním prestávok, blokovým vyučovaním a inými organizačnými formami.

Pri zaisťovaní bezpečnosti a ochrany zdravia žiakov vo výchove a vzdelávaní v škole i mimo školy postupuje škola podľa platnej legislatívy. Pri organizovaní výletov a exkurzií je dôležitou podmienkou informovaný súhlas zákonného zástupcu žiaka.

Zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia žiakov a pedagogických zamestnancov pri vzdelávaní podľa platných noriem:

- zdravé prostredie tried (nábytok zodpovedajúci výške žiakov, protišmyková podlaha, dostatočné denné svetlo, možnosť ochrany pred priamym slnečným svetlom, vetranie, osvetlenie, vykurovanie),
- výrazné označenie všetkých nebezpečných predmetov a priestorov, pravidelná kontrola z hľadiska bezpečnosti,
- lekárničky vybavené podľa predpisov na dostupných miestach, kontakty na RZP, linku dôvery, políciu,
- dodržiavanie zákazu fajčenia, pitia alkoholu a používania iných omamných látok v škole a jej okolí a na všetkých akciách mimo priestoru školy organizovaných školou.

Počas dňa dodržiavame prestávky na jedlo a odpočinok pre zamestnancov v súlade so Zákonníkom práce. Podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri výchove a vzdelávaní zabezpečuje technik BOZP, požiarny technik, vedenie školy, pedagogickí a prevádzkoví zamestnanci.

Školenia zamestnancov o BOZP a PO sa uskutočňujú pravidelne jedenkrát za dva roky. Poučenie žiakov o BOZP sa uskutočňuje pravidelne na začiatku školského roka. Poučenie žiakov vykonáva triedny učiteľ primerane veku, druhu a stupňu postihnutia. Každoročne uskutočňujeme nácvik evakuácie. Taktiež pravidelne jedenkrát za rok pripravujeme športový deň spojený s realizáciou aktivít k záchrane životov, zdravia a majetku v prípade vzniku mimoriadnych udalostí pre žiakov i zamestnancov. Tieto aktivity tiež prispôbujeme druhu a stupňu postihnutia žiakov. Dbáme aj na pravidelné revízie podľa platných predpisov a odstraňovanie nedostatkov zistených revíziami.

2.12 Zásady a podmienky pre vypracovanie školských vzdelávacích programov

Školský vzdelávací program (ŠkVP) pre žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia je vypracovaný na základe vzdelávacieho programu (VP) pre žiakov s MP pre primárne

vzdelávanie.

ŠkVP je základným dokumentom školy, podľa ktorého sa uskutočňuje edukácia na škole. Je vypracovaný v súlade s platnou legislatívou a s príslušným VP. Uvádza víziu, ciele, poslanie a zameranie školy s ohľadom na potreby žiakov. Reflektuje tiež možnosti regiónu. Konkretizuje obsah vzdelávania ako profiláciu školy v učebnom pláne s využitím všetkých voliteľných hodín. Na vypracovaní ŠkVP sa podieľajú všetci pedagogickí zamestnanci školy. Školský vzdelávací program vydáva riaditeľ školy po prerokovaní v pedagogickej rade školy a rade školy a zverejní ho na prístupnom mieste.

3 Školský vzdelávací program pre žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia pre primárne vzdelávanie

3.1 Ciele výchovy a vzdelávania

Cieľom výchovy a vzdelávania žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia je

- rozvíjať kognitívne a psychomotorické procesy, všestrannú komunikáciu,
- rozvíjať individuálne schopnosti a predpoklady mentálne postihnutých žiakov tak, aby si osvojili vedomosti, zručnosti a návyky, ktoré dokážu využiť v osobnom živote,
- zamerať sa na pripravenosť v praktickom živote s možnosťou prirodzenej integrácie do spoločnosti a stali sa jej prirodzenou súčasťou,
- podnecovať žiakov k mysleniu na podklade názoru a k riešeniu problémov,
- učiť žiakov chrániť si svoje zdravie a zdravie iných.

3.2 Stupeň vzdelania

Primárne vzdelanie získa žiak absolvovaním vzdelávacieho programu pre žiakov s mentálnym postihnutím, dokladom o získanom stupni vzdelania je vysvedčenie s doložkou.

Dĺžka štúdia	10 rokov
Forma štúdia	denná
Spôsob ukončenia štúdia	c) úspešným absolvovaním ŠkVP žiak získa primárne vzdelanie d) ukončením PŠD 16. rokom veku alebo 10. rokom školskej dochádzky
Doklad o dosiahnutom vzdelaní	vysvedčenie s doložkou c) „Žiak získal primárny stupeň vzdelania“ d) „Žiak ukončil povinnú školskú dochádzku“
Stupeň vzdelania	primárne
Možnosti d'alsieho uplatnenia absolventa	pokračovať vo vzdelávaní v praktickej škole

3.3 Profil absolventa

Absolvent primárneho stupňa vzdelania má osvojené základy čitateľskej, pisateľskej, matematickej, prírodovednej a kultúrnej gramotnosti na elementárnej úrovni.

Absolvent programu primárneho vzdelávania pre **žiakov so stredným stupňom mentálneho**

postihnutia disponuje na primeranej úrovni s nasledujúcimi kľúčovými kompetenciami:

- vyjadruje sa ústnou formou adekvátnou primárnemu stupňu vzdelávania a jeho narušenej komunikačnej schopnosti,
- rozumie obsahu jednoduchého písaného textu, dokáže ho ústne zreprodukovať,
- zvláda jednoduchou formou písomnú komunikáciu,
- je schopný vyjadriť svoj názor,
- uplatňuje ústretovú komunikáciu pre vytváranie dobrých vzťahov so spolužiakmi, učiteľmi, rodičmi a s ďalšími ľuďmi s ktorými prichádza do kontaktu,
- dokáže využiť získané základné matematické zručnosti na riešenie rôznych pracovných úloh a praktického života, používa pri tom konkrétne myslenie,

- rozumie a používa základné pojmy z oblasti matematiky a prírodných vied,
- chápe základné prírodné javy v ich vzájomnej súvislosti, vie porovnávať vzťahy medzi predmetmi a javmi,
- využíva základné formy informačnej a komunikačnej technológie,
- ovláda elementárne spôsoby práce s počítačom,
- ovláda základy čítania, písania, počítania a využíva ich k svojmu vzdelávaniu,
- dokáže pracovať s pomocou učebníc, pracovnými zošitmi a pomôckami,
- dokáže popísať problém, vie na koho sa môže obrátiť o pomoc pri riešení problémov,
- uvedomuje si, že má svoje práva a aj povinnosti.

3.4 Vzdelávacie oblasti

Obsah primárneho vzdelávania pre žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia je rozdelený do vzdelávacích oblastí, ktoré vychádzajú z obsahu vzdelávania a z kľúčových kompetencií.

VYUČOVACIE PREDMETY VO VZDELÁVACÍCH OBLASTIACH PRE ŽIAKOV SO STREDNÝM STUPŇOM MENTÁLNEHO POSTIHNUTIA PRE PRIMÁRNE VZDELÁVANIE S VYUČOVACÍM JAZYKOM SLOVENSKÝM

VZDELÁVACIA OBLASŤ	VYUČOVACIE PREDMETY
JAZYK A KOMUNIKÁCIA	SLOVENSKÝ JAZYK A LITERATÚRA
	ROZVÍJANIE KOMUNIKAČNEJ SCHOPNOSTI
	ROZVÍJANIE GRAFOMOTORICKÝCH ZRUČNOSTÍ
MATEMATIKA A PRÁCA S INFORMÁCIAMI	MATEMATIKA
	INFORMATIKA
ČLOVEK A PRÍRODA	VECNÉ UČENIE
ČLOVEK A HODNOTY	ETICKÁ VÝCHOVA/ NÁBOŽENSKÁ VÝCHOVA
ČLOVEK A SVET PRÁCE	PRACOVNÉ VYUČOVANIE
UMENIE A KULTÚRA	HUDOBNÁ VÝCHOVA
	VÝTVARNÁ VÝCHOVA
ZDRAVIE A POHYB	TELESNÁ A ŠPORTOVÁ VÝCHOVA

3.5 Vzdelávacie štandardy

Pre žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia nie sú určené vzdelávacie štandardy.

3.6 Učebný plán pre žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia s vyučovacím jazykom slovenským

Vzdelávacia oblasť	Vyučovaci predmet	Ročník											spolu	
		P.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.		
Jazyk a komunikácia	Slovenský jazyk a literatúra		2	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	28
										1	1	1	1	4
	Rozvíjanie komunikačnej schopností	5	3	3	3	3	3	3	2	2	2	2	31	
	Rozvíjanie grafomotorických zručností	2	1	1	1	1	1	1					8	
		1	1	1	1	1	1	1					7	
													78	
Matematika a práca s informáciami	Matematika	2	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	31	
		1	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	21	
	Informatika								1	1	1	1	4	
													56	
Človek a príroda	Vecné učenie	1	2	2	2	2	2	2	3	3	3	3	25	
													25	
Človek a hodnoty	Etická výchova/ náboženská výchova							1	1	1	1	1	6	
													6	
Človek a svet práce	Pracovné vyučovanie	4	4	4	4	4	4	4	5	5	5	5	48	
			1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	10	
													58	
Umenie a kultúra	Hudobná výchova	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	11	
	Výtvarná výchova	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	11	
													22	
Zdravie a pohyb	Telesná a športová výchova	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	22	
													22	
Základ		18	18	19	20	20	21	21	22	22	22	22	225	
Voliteľné (disponibilné) hodiny ŠkVP		2	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	42	
Spolu		20	22	23	24	24	25	25	26	26	26	26	267	

Poznámky:

- Počet týždenných vyučovacích hodín v jednotlivých ročníkoch je presne určený pre každý učebný plán. Taktiež celkový počet vyučovacích hodín je presne daný.
- Vyučovacia hodina má 45 minút.
- Vyučovacie hodiny sa členia do kratších časových celkov so zaradovaním častejších prestávok podľa individuálnych potrieb žiakov.

4. Organizácia vyučovania je vlastná t.j. prihliada sa na osobitosti žiakov so zdravotným znevýhodnením. Môže prebiehať v prípade potreby zo strany žiakov formou blokového vyučovania.
5. V rámci vyučovania je možná individuálna práca s vybranými žiakmi prostredníctvom liečebného pedagóga, psychológa a špeciálneho pedagóga s cieľom systematickej korekcie, terapie alebo reedukácie.
6. V prípravnom ročníku vyučovaciu hodinu špecifického vyučovacieho predmetu rozvíjanie komunikačnej schopnosti zabezpečujú dvaja pedagogickí zamestnanci.
7. V rámci vyučovania sa využívajú prvky arteterapie, muzikoterapie, snoezelen, bazálnej stimulácie a montessori.
8. V 5. až 9. ročníku sa na hodinách pracovné vyučovanie a telesná a športová výchova z dôvodu nízkeho počtu žiakov na II. stupni nedelia žiaci na skupiny chlapcov a dievčat.
9. Vyučovací predmet pracovné vyučovanie je možné vyučovať v dvojhodinových celkoch.

3.7 Špecifiká výchovy a vzdelávania žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia

Vzdelávanie je zamerané na maximálny možný rozvoj žiakov s mentálnym postihnutím po stránke psychickej, fyzickej a emocionálnej, na kompenzáciu ich nedostatkov s cieľom optimálne ich pripraviť na praktický život, na schopnosť žiakov osvojiť si základy vzdelania a pokračovať vo vzdelávaní v praktickej škole.

3.8 Organizačné podmienky na výchovu a vzdelávanie

Triedu možno zriadiť pre najmenej štyroch žiakov.

Najvyšší počet žiakov v triede pre žiakov s mentálnym postihnutím (ŠZŠ - variant B) sa ustanovuje takto:

- prípravný až piaty ročník 6 žiakov,
- šiesty až desiaty ročník 10 žiakov.

Trieda s rôznymi ročníkmi má najvyšší počet žiakov ustanovený podľa najnižšieho ročníka, ktorý sa v triede vyučuje. Do triedy s rôznymi ročníkmi sa zaraďujú prednostne žiaci najbližšieho ročníka. Ďalšiu triedu s rôznymi ročníkmi je možné zriadiť, ak zriadená trieda s rôznymi ročníkmi má najvyšší ustanovený počet žiakov.

Riaditeľ školy môže povoliť prekročenie najvyššieho počtu žiakov v triede najviac o dvoch.

Optimálny denný režim:

- venovať jednotlivým zložkám pozornosť tak, aby sa denne vystriedali všetky činnosti v primeranom rozsahu,
- výchovno-vzdelávaciu činnosť realizovať v súlade s vekovými možnosťami a špeciálnymi potrebami žiakov, v zhode s obsahom vzdelávania a vhodnými spôsobmi učenia,
- výchovu a vzdelávanie realizovať v súlade s potrebami žiakov a ich bezpečnosti (režim odpočinku, pohybový režim, stravovací a pitný režim, dodržiavanie hygieny, záujmová činnosť, mimoriadne situácie),
- dbať na uplatňované metódy, formy a prístupy pri vzdelávacom procese podľa potrieb žiakov.

3.9 Povinné personálne zabezpečenie výchovy a vzdelávania

Efektívna realizácia Vzdelávacieho programu je podmienená potrebným personálnym zabezpečením podľa nasledujúceho rámca, pričom sa musí vychádzať z požiadaviek formulovaných v platnej legislatíve (Zákon o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch).

Vedúci pedagogickí zamestnanci:

- spĺňajú kvalifikačné predpoklady na výkon pedagogickej činnosti, vykonali prvú atestáciu, spĺňajú podmienky dĺžky výkonu pedagogickej činnosti, ukončili funkčné vzdelávanie (najneskôr do troch rokov od ustanovenia do kariérovej pozície),
- sú odborne pripravení na riadenie pracovnej skupiny a osvojené manažérske zručnosti uplatňujú pri riadení pracovného kolektívu,
- podporujú a vytvárajú podmienky pre odborný rast a ďalšie vzdelávanie svojich zamestnancov,
- zabezpečujú podmienky pre dobrú klímu v oblasti personálnych vzťahov – vo vzťahu k žiakom, v rámci pedagogického zboru a vo vzťahu k rodičom a širšej komunite.

Pedagogickí zamestnanci:

- spĺňajú predpoklady na výkon pedagogickej činnosti a kvalifikačné požiadavky stanovené platnou legislatívou,
- preukazujú profesijné kompetencie pri práci so žiakmi, rodičmi,
- uplatňujú zásady tímovej práce, kooperatívneho a konštruktívneho riešenia problémov.

Asistent učiteľa:

- spĺňa predpoklady na výkon pedagogickej činnosti a kvalifikačné požiadavky stanovené platnou legislatívou. Pracuje v triede, ktorú navštevuje žiak alebo viac žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia, ak si to vyžaduje výchova a vzdelávanie príslušného žiaka v závislosti od závažnosti jeho postihnutia.

Odborní zamestnanci:

Odborní zamestnanci spĺňajú kvalifikačné predpoklady na výkon odbornej činnosti a kvalifikačné požiadavky stanovené platnou legislatívou pri poskytovaní psychologickéj, logopedickej, špeciálno-pedagogickej starostlivosti alebo výchovného a sociálneho poradenstva a prevencie.

3.10 Povinné materiálne – technické a priestorové zabezpečenie výchovy a vzdelávania

Dôležitou podmienkou výchovy a vzdelávania žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia je aj primerané priestorové vybavenie školy a materiálne-technické vybavenie učebných priestorov.

Priestorové vybavenie:

a) pre manažment školy

- kancelária riaditeľa školy
- kancelária pre ekonomický úsek

b) pre pedagogických zamestnancov školy

- priestor pre prípravnú prácu učiteľov a odkladanie pomôcok

c) pre nepedagogických zamestnancov školy

- kancelária pre nepedagogických zamestnancov školy

d) hygienické priestory

- sociálne zariadenia pre žiakov a zamestnancov
- priestory na odkladanie odevov a prezúvanie obuvi

e) odkladacie a úložné priestory

- pre učebné pomôcky
- didaktickú techniku
- skladové priestory
- archív

f) informačno-komunikačné priestory

- priestor vybavený knižničným fondom

g) učebné priestory

- učebne (s priestorom pre relaxáciu a nenáročnú pohybovú aktivitu počas vyučovania)
- kuchynka

h) spoločné priestory

- školský dvor
- priestor pre riešenie zdravotných problémov, bezpodnetová miestnosť, Snoezelen
- priestory DSS Detva pre trávenie voľného času a času mimo vyučovania

3.11 Podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri výchove a vzdelávaní

Škola sa snaží vytvárať bezpečné a zdraviu vyhovujúce prostredie. Snažíme sa voliť čo najvhodnejší režim vyučovania a prestávok a štruktúru práce s prihliadnutím na vek, druh a stupeň postihnutia.

S prihliadnutím na osobitosti žiakov uplatňujeme podľa individuálnych potrieb žiakov aj iné spôsoby organizácie vyučovania, a to členením vyučovacej hodiny do kratších časových úsekov, zaraďovaním a organizovaním prestávok, blokovým vyučovaním a inými organizačnými formami.

Pri zaisťovaní bezpečnosti a ochrany zdravia žiakov vo výchove a vzdelávaní v škole i mimo školy postupuje škola podľa platnej legislatívy. Pri organizovaní výletov a exkurzií je dôležitou podmienkou informovaný súhlas zákonného zástupcu žiaka.

Zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia žiakov a pedagogických zamestnancov pri vzdelávaní podľa platných noriem:

- zdravé prostredie tried (nábytok zodpovedajúci výške žiakov, protišmyková podlaha, dostatočné denné svetlo, možnosť ochrany pred priamym slnečným svetlom, vetranie, osvetlenie, vykurovanie),
- výrazné označenie všetkých nebezpečných predmetov a priestorov, pravidelná kontrola z hľadiska bezpečnosti,
- lekárničky vybavené podľa predpisov na dostupných miestach, kontakty na RZP, linku dôvery, políciu,
- dodržiavanie zákazu fajčenia, pitia alkoholu a používania iných omamných látok v škole a jej okolí a na všetkých akciách mimo priestoru školy organizovaných školou.

Počas dňa dodržiavame prestávky na jedlo a odpočinok pre zamestnancov v súlade so Zákonníkom práce. Podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri výchove a vzdelávaní zabezpečuje technik BOZP, požiarny technik, vedenie školy, pedagogickí a prevádzkoví zamestnanci.

Školenia zamestnancov o BOZP a PO sa uskutočňujú pravidelne jedenkrát za dva roky. Poučenie žiakov o BOZP sa uskutočňuje pravidelne na začiatku školského roka. Poučenie žiakov vykonáva triedny učiteľ primerane veku, druhu a stupňu postihnutia. Každoročne uskutočňujeme nácvik evakuácie. Taktiež pravidelne jedenkrát

za rok pripravujeme športový deň spojený s realizáciou aktivít k záchrane životov, zdravia a majetku v prípade vzniku mimoriadnych udalostí pre žiakov i zamestnancov. Tieto aktivity tiež prispôbujeme druhu a stupňu postihnutia žiakov. Dbáme aj na pravidelné revízie podľa platných predpisov a odstraňovanie nedostatkov zistených revíziami.

3.12 Zásady a podmienky pre vypracovanie školských vzdelávacích programov

Školský vzdelávací program (ŠkVP) pre žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia je vypracovaný na základe vzdelávacieho programu (VP) pre žiakov s MP pre primárne vzdelávanie.

ŠkVP je základným dokumentom školy, podľa ktorého sa uskutočňuje edukácia na škole. Je vypracovaný v súlade s platnou legislatívou a s príslušným VP. Uvádza víziu, ciele, poslanie a zameranie školy s ohľadom na potreby žiakov. Reflektuje tiež možnosti regiónu. Konkretizuje obsah vzdelávania ako profiláciu školy v učebnom pláne s využitím všetkých voliteľných hodín. Na vypracovaní ŠkVP sa podieľajú všetci pedagogickí zamestnanci školy. Školský vzdelávací program vydáva riaditeľ školy po prerokovaní v pedagogickej rade školy a rade školy a zverejní ho na prístupnom mieste.

4 Školský vzdelávací program pre žiakov s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia pre primárne vzdelávanie

4.1 Ciele výchovy a vzdelávania

Cieľom primárneho vzdelávania žiakov s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia je

- umožniť žiakovi spoznávať svoje vlastné rozvojové možnosti, postupovať pri jeho vzdelávaní podľa vlastných schopností, individuálnym tempom,
- prispievať k maximálnemu rozvoju osobnosti žiaka, primerane k jeho schopnostiam a predpokladom,
- pripraviť žiaka na bežný život primerane k jeho schopnostiam.

4.2 Stupeň vzdelania

Primárne vzdelanie získa žiak absolvovaním vzdelávacieho programu pre žiakov s mentálnym postihnutím, dokladom o získanom stupni vzdelania je vysvedčenie s doložkou.

Dĺžka štúdia	10 rokov
Forma štúdia	denná
Spôsob ukončenia štúdia	e) úspešným absolvovaním ŠkVP žiak získa primárne vzdelanie f) ukončením PŠD 16. rokom veku alebo 10. rokom školskej dochádzky
Doklad o dosiahnutom vzdelaní	vysvedčenie s doložkou e) „Žiak získal primárny stupeň vzdelania“ f) „Žiak ukončil povinnú školskú dochádzku“
Stupeň vzdelania	primárne
Možnosti d'alsieho uplatnenia absolventa	pokračovať vo vzdelávaní v praktickej škole

4.3 Profil absolventa

Absolvent by mal dosiahnuť čo najširší a najrozsiahlejší záber v jednotlivých oblastiach podľa jeho individuálnych psychických a fyzických možností a schopností.

Čiastočne až úplne samostatne vykonávať sebaobslužné činnosti (signalizovať potrebu, hygienické návyky, spolupracovať pri obliekaní a vyzliekaní, stolovanie,...).

Mať vybudované sociálne vzťahy v užšom (trieda, škola, učitelia, asistenti, spolužiaci atď.) a širšom (mimo zariadenia školy) sociálnom prostredí.

Úroveň vedomostí je ovplyvnená individuálnymi možnosťami a schopnosťami žiaka (intelekt, pridružené postihnutia,...).

Absolvent na základe výsledkov svojich individuálnych schopností sa môže zaradiť do praktickej školy (podľa možností a schopností jednotlivcov) .

Absolvent programu primárneho vzdelávania disponuje v rámci svojich schopností týmito kľúčovými kompetenciami:

- vyjadruje sa ústnou, písomnou formou podľa svojich schopností, adekvátne

stupňu postihnutia,

- v materinskom jazyku na prijateľnej úrovni rozumie hovorenému slovu (textu),
- dokáže určitý čas počúvať, reagovať a vyjadriť svoj názor,
- dokáže používať základné matematické myslenie na riešenie rôznych životných situácií podľa svojich schopností,
- využíva základné informačné a komunikačné technológie pri vyučovaní a učení sa,
- komunikuje pomocou elektronických médií s pomocou učiteľa,
- osvojuje si postupy potrebné na získavanie nových poznatkov,
- teší sa z vlastných výsledkov,
- vníma problémové situácie v triede, oboznamuje sa s nimi, s pomocou pedagóga sa ich pokúša riešiť,
- uvedomuje si svoje vlastné potreby a využíva svoje možnosti,
- je oboznámený so základnými pravidlami a zvykmi súvisiacimi s úpravou zovňajšku človeka.

4.4 Vzdelávacie oblasti

Obsah primárneho vzdelávania pre žiakov s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia je rozdelený do vzdelávacích oblastí, ktoré vychádzajú z obsahu vzdelávania a z kľúčových kompetencií.

VYUČOVACIE PREDMETY VO VZDELÁVACÍCH OBLASTIACH PRE ŽIAKOV S ŤAŽKÝM ALEBO HLBOKÝM STUPŇOM MENTÁLNEHO POSTIHNUTIA PRE PRIMÁRNE VZDELÁVANIE

VZDELÁVACIA OBLASŤ	VYUČOVACIE PREDMETY
JAZYK A KOMUNIKÁCIA	ROZVÍJANIE KOMUNIKAČNEJ SCHOPNOSTI
	ROZVÍJANIE SOCIÁLNYCH ZRUČNOSTÍ
	ROZVÍJANIE GRAFOMOTORICKÝCH ZRUČNOSTÍ
MATEMATIKA A PRÁCA S INFORMÁCIAMI	MATEMATIKA
	INFORMATIKA
PRÍRODA A SPOLOČNOSŤ	VECNÉ UČENIE
ČLOVEK A HODNOTY	ETICKÁ VÝCHOVA/ NÁBOŽENSKÁ VÝCHOVA
ČLOVEK A SVET PRÁCE	PRACOVNÉ VYUČOVANIE
UMENIE A KULTÚRA	HUDOBNÁ VÝCHOVA
	VÝTVARNÁ VÝCHOVA
ZDRAVIE A POHYB	ZDRAVOTNÁ TELESNÁ VÝCHOVA

4.5 Vzdelávacie štandardy

Pre žiakov s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia nie sú určené vzdelávacie štandardy, čo vyplýva z charakteru postihnutia žiakov.

4.6 Učebný plán pre žiakov s ťažkým alebo hlbokým stupňa mentálneho postihnutia s vyučovacím jazykom slovenským

Vzdelávacia oblasť	Predmet	Ročník											spolu
		P.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	
Jazyk a komunikácia	Rozvíjanie komunikačnej schopnosti	4	4	4	4	4	3	3	3	3	3	3	38
							1	1	1	1	1	1	6
	Rozvíjanie sociálnych zručností	2	2	2	2	2	2	2	1	1	1	1	18
		1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	11
	Rozvíjanie grafomotorických zručností	2	2	2	2	1	1	1	1	1	1	1	15
													88
Matematika a práca s informáciami	Matematika	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	22
	Informatika								0,5	0,5	0,5	0,5	2
													26
Človek a príroda	Vecné učenie	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	11
													11
Človek a hodnoty	Etická výchova/ náboženská výchova								1	1	1	1	4
													4
Človek a svet práce	Pracovné vyučovanie	2	2	2	2	3	3	3	2,5	2,5	2,5	2,5	27
									0,5	0,5	0,5	0,5	2
													29
Umenie a kultúra	Hudobná výchova	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	11
	Výtvarná výchova	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	11
			1	1	1	1	1	1	1				
													29
Zdravie a pohyb	Zdravotná telesná výchova	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	33
													33
Spolu povinná časť		18	18	18	18	18	17	17	17	17	17	17	192
Voliteľné hodiny ŠkVP		2	2	2	2	2	3	3	3	3	3	3	28
Spolu		20	20	20	20	20	20	20	20	20	20	20	220

Poznámky:

- Počet týždenných vyučovacích hodín v jednotlivých ročníkoch je presne určený pre každý učebný plán. Taktiež celkový počet vyučovacích hodín je presne daný.
- Vyučovacia hodina má 45 minút.
- Vyučovacie hodiny sa členia na vzdelávaciú a relaxačnú časť podľa individuálnych potrieb žiakov.

4. Organizácia vyučovania je vlastná t.j. prihliada sa na osobitosti žiakov so zdravotným znevýhodnením. Môže prebiehať v prípade potreby zo strany žiakov formou blokového vyučovania.
5. V rámci vyučovania je možná individuálna práca s vybranými žiakmi prostredníctvom liečebného pedagóga, psychológa a špeciálneho pedagóga s cieľom systematickej korekcie, terapie alebo reedukácie.
6. Vyučovacie predmety s časovou dotáciou 0,5 hodiny týždenne je možné vyučovať ako jednohodinové každý druhý týždeň alebo ich spojiť do blokového vyučovania.
7. V rámci vyučovania sa využívajú prvky arteterapie, muzikoterapie, snoezelen, bazálnej stimulácie a montessori.
8. Vyučovacie hodiny vyučovacieho predmetu zdravotná telesná výchova je možné deliť na skupiny s maximálnym počtom v skupine 8 žiakov. Skupiny možno utvárať aj zo žiakov najbližších ročníkov. Skupina zdravotnej telesnej výchovy sa zriadi pri počte najmenej štyroch žiakov.
9. Vyučovacie predmety pracovné vyučovanie je možné vyučovať v dvojhodinových celkoch.

4.7 Špecifiká výchovy a vzdelávania žiakov s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia

Žiaci s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia sa vzdelávajú podľa **individuálnych vzdelávacích programov**.

Vyučovanie sa člení na vzdelávaciu a relaxačnú časť. Počas vyučovania preferujeme blokové vyučovanie.

4.8 Organizačné podmienky na výchovu a vzdelávanie

Triedu možno zriadiť pre najmenej štyroch žiakov.

Najvyšší počet žiakov v triede pre žiakov s mentálnym postihnutím (ŠZŠ - variant C) sa ustanovuje takto:

- prípravný až piaty ročník 5 žiakov,
- šiesty až desiaty ročník 6 žiakov.

Trieda s rôznymi ročníkmi má najvyšší počet žiakov ustanovený podľa najnižšieho ročníka, ktorý sa v triede vyučuje. Do triedy s rôznymi ročníkmi sa zaraďujú prednostne žiaci najbližšieho ročníka. Ďalšiu triedu s rôznymi ročníkmi je možné zriadiť, ak zriadená trieda s rôznymi ročníkmi má najvyšší ustanovený počet žiakov.

Riaditeľ školy môže povoliť prekročenie najvyššieho počtu žiakov v triede najviac o dvoch.

Formy organizácie výchovy a vzdelávania

- dennou formou (poldenné v dopoludňajších hodinách v rozsahu piatich pracovných dní v týždni),
- formou individuálneho vzdelávania podľa individuálneho vzdelávacieho programu.

4.9 Povinné personálne zabezpečenie výchovy a vzdelávania

Efektívna realizácia Vzdelávacieho programu je podmienená potrebným personálnym zabezpečením podľa nasledujúceho rámca, pričom sa musí vychádzať z požiadaviek formulovaných v platnej legislatíve (Zákon o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch).

Vedúci pedagogickí zamestnanci:

- spĺňajú kvalifikačné predpoklady na výkon pedagogickej činnosti, vykonali prvú atestáciu, spĺňajú podmienky dĺžky výkonu pedagogickej činnosti, ukončili funkčné vzdelávanie (najneskôr do troch rokov od ustanovenia do kariérovej pozície),
- sú odborne pripravení na riadenie pracovnej skupiny a osvojené manažérske zručnosti uplatňujú pri riadení pracovného kolektívu,
- podporujú a vytvárajú podmienky pre odborný rast a ďalšie vzdelávanie svojich zamestnancov,
- zabezpečujú podmienky pre dobrú klímu v oblasti personálnych vzťahov – vo vzťahu k žiakom, v rámci pedagogického zboru a vo vzťahu k rodičom a širšej komunite.

Pedagogickí zamestnanci:

- spĺňajú predpoklady na výkon pedagogickej činnosti a kvalifikačné požiadavky stanovené platnou legislatívou,
- preukazujú profesijné kompetencie pri práci so žiakmi, rodičmi,
- uplatňujú zásady tímovej práce, kooperatívneho a konštruktívneho riešenia problémov.

Asistent učiteľa:

- spĺňa predpoklady na výkon pedagogickej činnosti a kvalifikačné požiadavky stanovené platnou legislatívou. Pracuje v triede, ktorú navštevuje žiak alebo viac žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia, ak si to vyžaduje výchova a vzdelávanie príslušného žiaka v závislosti od závažnosti jeho postihnutia.

Odborní zamestnanci:

Odborní zamestnanci spĺňajú kvalifikačné predpoklady na výkon odbornej činnosti a kvalifikačné požiadavky stanovené platnou legislatívou pri poskytovaní psychologической, logopedickej, špeciálno-pedagogickej starostlivosti alebo výchovného a sociálneho poradenstva a prevencie.

4.10 Povinné materiálne – technické a priestorové zabezpečenie výchovy a vzdelávania

Materiálne-technické vybavenie tried napomáha dosahovať stanovené ciele primárneho vzdelávania a zároveň podporuje komplexný proces výchovno-vzdelávacej rehabilitácie žiakov.

Dôležitá je úprava širšieho prostredia, jeho členenie na: relaxačnú časť, zmyslovú záhradu a fyzioterapeutickú časť.

Trieda nemôže mať charakter bežnej triedy, jej vybavenie musí zodpovedať stanoveným cieľom výchovno-vzdelávacieho procesu. Je nutné vybaviť ju základnými špeciálnymi učebnými pomôckami, na relaxačnú aj vzdelávaciu činnosť.

Vzdelávacie pomôcky - počítače, tablety, interaktívna tabuľa, dotyková obrazovka, modelovacie hmoty, CD prehrávač, pracovné stoly, Orffovo inštrumentárium.

Špeciálne učebné pomôcky - hmatové dosky, zvukové zariadenia, prostriedky na uľahčenie komunikácie (piktogramy, obrázková abeceda, posunková reč, prstová abeceda), špeciálne počítačové doplnky.

Kompenzačné pomôcky - audiovizuálne pomôcky, stoličky Aris, invalidný vozík, chodítko, G-aparát, polohovacie stoly.

Relaxačné pomôcky - polohovacie ležadlá, masážne koberčeky, relaxačné vaky.

Priestorové vybavenie

Pri priestorovom vybavení je potrebné rešpektovať závažnosť zdravotného stavu

žiaka s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia vytvorením bezbariérových priestorov.

a) pre manažment školy

- kancelária riaditeľa školy
- kancelária pre ekonomický úsek

b) pre pedagogických zamestnancov školy

- priestor pre prípravnú prácu učiteľov a odkladanie pomôcok

c) pre nepedagogických zamestnancov školy

- kancelária pre nepedagogických zamestnancov školy

d) hygienické priestory

- sociálne zariadenia pre žiakov a zamestnancov
- priestory na odkladanie odevov a prezúvanie obuvi

e) odkladacie a úložné priestory

- pre učebné pomôcky
- didaktickú techniku
- skladové priestory
- archív

f) informačno-komunikačné priestory

- priestor vybavený knižničným fondom

g) učebné priestory

- učebne (s priestorom pre relaxáciu a nenáročnú pohybovú aktivitu počas vyučovania)
- kuchynka

h) spoločné priestory

- školský dvor
- priestor pre riešenie zdravotných problémov, bezpodnetová miestnosť, Snoezelen
- priestory DSS Detva pre trávenie voľného času a času mimo vyučovania

4.11 Podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri výchove a vzdelávaní

Škola sa snaží vytvárať bezpečné a zdraviu vyhovujúce prostredie. Snažíme sa voliť čo najvhodnejší režim vyučovania a prestávok a štruktúru práce s prihliadnutím na vek, druh a stupeň postihnutia.

Pri zaisťovaní bezpečnosti a ochrany zdravia žiakov vo výchove a vzdelávaní v škole i mimo školy postupuje škola podľa platnej legislatívy. Pri organizovaní výletov a exkurzií je dôležitou podmienkou informovaný súhlas zákonného zástupcu žiaka.

Zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia žiakov a pedagogických zamestnancov pri vzdelávaní podľa platných noriem:

- zdravé prostredie tried (nábytok zodpovedajúci výške žiakov, protišmyková podlaha, dostatočné denné svetlo, možnosť ochrany pred priamym slnečným svetlom, vetranie, osvetlenie, vykurovanie),
- výrazné označenie všetkých nebezpečných predmetov a priestorov, pravidelná kontrola z hľadiska bezpečnosti,
- lekárničky vybavené podľa predpisov na dostupných miestach, kontakty na RZP, linku dôvery, políciu,
- dodržiavanie zákazu fajčenia, pitia alkoholu a používania iných omamných látok v škole a

jej okolí a na všetkých akciách mimo priestoru školy organizovaných školou.

Počas dňa dodržiavame prestávky na jedlo a odpočinok pre zamestnancov v súlade so Zákonníkom práce. Podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri výchove a vzdelávaní zabezpečuje technik BOZP, požiarny technik, vedenie školy, pedagogickí a prevádzkoví zamestnanci.

Školenia zamestnancov o BOZP a PO sa uskutočňujú pravidelne jedenkrát za dva roky. Poučenie žiakov o BOZP sa uskutočňuje pravidelne na začiatku školského roka. Poučenie žiakov vykonáva triedny učiteľ primerane veku, druhu a stupňu postihnutia. Každoročne uskutočňujeme nácvik evakuácie. Taktiež pravidelne jedenkrát za rok pripravujeme športový deň spojený s realizáciou aktivít k záchrane životov, zdravia a majetku v prípade vzniku mimoriadnych udalostí pre žiakov i zamestnancov. Tieto aktivity tiež prispôbujeme druhu a stupňu postihnutia žiakov. Dbáme aj na pravidelné revízie podľa platných predpisov a odstraňovanie nedostatkov zistených revíziami.

4.12 Zásady a podmienky pre vypracovanie školských vzdelávacích programov

Školský vzdelávací program (ŠkVP) pre žiakov s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia je vypracovaný na základe vzdelávacieho programu (VP) pre žiakov s MP pre primárne vzdelávanie.

5 Školský vzdelávací program pre žiakov s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami s mentálnym postihnutím pre primárne vzdelávanie

5.1 Ciele výchovy a vzdelávania

Hlavnými cieľmi primárneho vzdelávania žiakov s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami s mentálnym postihnutím je rozvinutie kľúčových kompetencií (spôsobilostí) na úrovni, ktorá je pre nich osobne dosiahnuteľná a maximálne možné integrovanie do spoločnosti.

5.2 Stupeň vzdelania

Primárne vzdelanie získa žiak absolvovaním vzdelávacieho programu pre žiakov s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami s mentálnym postihnutím.

Dokladom o získanom stupni vzdelania je vysvedčenie s doložkou.

Dĺžka štúdia	9 rokov
Forma štúdia	denná
Spôsob ukončenia štúdia	g) úspešným absolvovaním ŠkVP žiak získa primárne vzdelanie h) ukončením PŠD 16. rokom veku alebo 10. rokom školskej dochádzky
Doklad o dosiahnutom vzdelaní	vysvedčenie s doložkou g) „Žiak získal primárny stupeň vzdelania“ h) „Žiak ukončil povinnú školskú dochádzku“
Stupeň vzdelania	primárne
Možnosti ďalšieho uplatnenia absolventa	pokračovať vo vzdelávaní v odbornom učilišti alebo v praktickej škole

5.3 Profil absolventa

Žiak je pripravený na ďalšie vzdelávanie a prípravu na povolanie v triede s individuálnym vzdelávacím programom v praktickej škole alebo v odbornom učilišti v oblasti komunikácie, sociálnych a manuálnych zručností.

5.4 Vzdelávacie oblasti

Obsah vzdelávania pre žiakov s AU alebo PVP s MP tvoria vzdelávacie oblasti, ktoré obsahujú jednotlivé vyučovacie predmety.

Obsah a ciele jednotlivých vyučovacích predmetov sa prispôbujú individuálnym osobitostiam každého žiaka.

Obsah vzdelávania sa chápe ako podklad, ktorý má učiteľ tvorivo rozvíjať, rozširovať alebo redukovať, v závislosti od potenciálu a osobnostných vlastností každého žiaka.

VYUČOVACIE PREDMETY VO VZDELÁVACÍCH OBLASTIACH PRE ŽIAKOV SAUTIZMOM ALEBO ĎALŠIMI PERVAZÍVNÝMI VÝVINOVÝMI PORUCHAMI S MENTÁLNYM POSTIHNUTÍM PRE PRIMÁRNE VZDELÁVANIE S VYUČOVACÍM JAZYKOM SLOVENSKÝM

VZDELÁVACIA OBLASŤ	VYUČOVACIE PREDMETY
JAZYK A KOMUNIKÁCIA	SLOVENSKÝ JAZYK A LITERATÚRA
	ROZVÍJANIE KOMUNIKAČNEJ SCHOPNOSTI A SOCIÁLNYCH ZRUČNOSTÍ
	ROZVÍJANIE GRAFOMOTORICKÝCH ZRUČNOSTÍ A PÍSANIE
MATEMATIKA A PRÁCA S INFORMÁCIAMI	MATEMATIKA
	INFORMATIKA
ČLOVEK A PRÍRODA	VECNÉ UČENIE
	FYZIKA
	CHÉMIA
	BIOLÓGIA
ČLOVEK A SPOLOČNOSŤ	VLASTIVEDA
	DEJEPIS
	GEOGRAFIA
	OBČIANSKA NÁUKA
ČLOVEK A HODNOTY	ETICKÁ VÝCHOVA/ NÁBOŽENSKÁ VÝCHOVA
	PRACOVNÉ VYUČOVANIE
ČLOVEK A SVET PRÁCE	PRACOVNÉ VYUČOVANIE
	HUDOBNÁ VÝCHOVA
UMENIE A KULTÚRA	HUDOBNÁ VÝCHOVA
	VÝTVARNÁ VÝCHOVA
ZDRAVIE A POHYB	TELESNÁ A ŠPORTOVÁ VÝCHOVA

5.5 Vzdelávacie štandardy

Pre žiakov s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami s mentálnym postihnutím nie sú určené vzdelávacie štandardy.

5.6 Učebný plán pre žiakov s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami s mentálnym postihnutím s vyučovacím jazykom slovenským

Vzdelávacia oblasť	Predmet	Ročník										spolu
		P	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	
Jazyk a komunikácia	Slovenský jazyk a literatúra	2	2	2	2	2	5	5	5	5	5	35
	Rozvíjanie komunikačnej schopnosti a sociálnych zručností	8	7	8	8	7	4	4	2	2	2	52
	Rozvíjanie grafomotorických zručností a písanie	1	1	1	1	1						5
		1	1									2
											94	
Matematika a práca s informáciami	Matematika	3	3	4	4	4	4	4	4	4	4	38
	Informatika								1	1	1	3
											50	
Človek a príroda	Vecné učenie		1	1	1							3
	Fyzika								1	1	1	3
	Chémia										1	1
	Biológia								1	1	1	3
											10	
Človek a spoločnosť	Vlastiveda					2	3	3				8
	Dejepis								1	1	1	3
	Geografia								1	1	1	3
	Občianska náuka								1	1	1	3
											17	
Človek a hodnoty	Etická výchova/náboženská výchova						1	1	1	1	1	5
											5	
Človek a svet práce	Pracovné vyučovanie	1	2	2	2	2	2	2	2	2	2	19
				1	1	1	1	1	1	1	1	8
											27	
Umenie a kultúra	Hudobná výchova	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	10
	Výtvarná výchova	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	10
											20	
Zdravie a pohyb	Telesná a športová výchova	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	20
											20	
Spolu povinná časť		19	20	22	22	22	23	23	24	24	25	224
Voliteľné hodiny ŠkVP		1	2	2	2	2	2	2	2	2	2	19
Spolu		20	22	24	24	24	25	25	26	26	27	243

Poznámky:

1. Počet týždenných vyučovacích hodín v jednotlivých ročníkoch je presne určený pre každý učebný plán. Taktiež celkový počet vyučovacích hodín je presne daný.
2. Vyučovacia hodina má 45 minút.
3. Vyučovacie hodiny sa členia do kratších časových celkov so zaraďovaním častejších prestávok podľa individuálnych potrieb žiakov.
4. Organizácia vyučovania je vlastná t.j. prihliada sa na osobitosti žiakov so zdravotným znevýhodnením. Prebieha formou blokového vyučovania.
5. V rámci vyučovania je možná individuálna práca s vybranými žiakmi prostredníctvom liečebného pedagóga, psychológa a špeciálneho pedagóga s cieľom systematickej korekcie, terapie alebo reedukácie.
6. V rámci vyučovania sa využívajú prvky arteterapie, muzikoterapie, snoezelen, bazálnej stimulácie a montessori.
7. Vyučovací predmet pracovné vyučovanie je možné vyučovať v dvojhodinových celkoch.

7.7 Špecifiká výchovy a vzdelávania žiakov s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami s mentálnym postihnutím

Pri výchove a vzdelávaní žiakov s AU alebo PVP s MP ide o žiakov s rôznymi diagnostickými kategóriami a z toho vyplývajúcimi symptómami, ktoré zásadne ovplyvňujú nielen aktuálny výchovno-vzdelávací proces ale aj ich výchovu a vzdelávanie vôbec.

Do skupiny pervazívnych vývinových porúch (F84) sú podľa MKCH-10-SK- 2016)¹ zahrnuté nasledovné diagnostické kategórie: Detský autizmus (F84.0), Atypický autizmus (F84.1), Rettov syndróm (F84.2), Iná detská dezintegračná porucha (F84.3), Hyperaktívna porucha spojená s duševnou zaostalosťou a stereotypnými pohybmi (F84.4), Aspergerov syndróm (F84.5), Iná pervazívna vývinová porucha (F84.8), Pervazívna vývinová porucha, bližšie neurčená (F84.9).

O prijatí dieťaťa s AU alebo PVP s MP na vzdelávanie rozhoduje riaditeľ školy na základe písomnej žiadosti zákonného zástupcu a písomného vyjadrenia zariadenia výchovného poradenstva a prevencie, vydaného na základe diagnostického vyšetrenia dieťaťa.

Riaditeľ školy pred prijatím dieťaťa so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami do školy so vzdelávacím programom pre žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami poučí zákonného zástupcu o všetkých možnostiach vzdelávania jeho dieťaťa.

Do prípravného resp. 1. ročníka primárneho vzdelávania sa žiak prijíma po dovŕšení 6. roku života.

Základná škola pre žiakov s autizmom má deväť ročníkov, s možnosťou zriadenia prípravného ročníka.

Vzdelávanie žiaka sa, ak je žiakom s ťažkým zdravotným postihnutím, môže v základnej škole (ktorá je špeciálnou školou alebo v škole bežného typu) predĺžiť až do konca školského roku, v ktorom žiak dovŕši 18. rok svojho veku (Školský zákon).

Obsah učiva sa žiakovi, ktorý si vyžaduje predĺženie vzdelávania, patrične upravuje v IVP tak, aby bol primerane rozložený. V pedagogickej dokumentácii sa vyznačuje ten postupový ročník, ktorého obsah vzdelávania žiak v príslušnom školskom roku plní; rok školskej dochádzky sa vyznačí podľa jeho skutočného poradia.

---

¹ MKCH-10-SK-2016 dostupné na: <http://www.nczisk.sk/Standardy-v-zdravotnictve/Pages/Medzinarodna-klasifikacia-chorob-MKCH-10.aspx>

Obsah vzdelávania určený pre žiakov s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami s mentálnym postihnutím sa uplatňuje bez ohľadu na to, akou formou sú vzdelávaní.

Obsah vzdelávania je vytvorený na troch úrovniach. Prvá, najnižšia, úroveň zahŕňa najnižšie požiadavky z hľadiska obsahu učiva a posledná, tretia, úroveň určuje najvyššie požiadavky. Vzhľadom na autizmus alebo ďalšie pervazívne vývinové poruchy je potrebné zdôrazniť, že voľba úrovne (obsahu vzdelávania) sa nemôže riadiť diagnostikovaným stupňom mentálneho postihnutia žiaka.

To znamená, že žiak, ktorý podľa psychologického vyšetrenia má napr. stredný stupeň mentálneho postihnutia, nepostupuje automaticky podľa strednej, t. j. druhej úrovne obsahu vzdelávania príslušného vyučovacieho predmetu, ale pedagóg zvolí pre neho tú úroveň, ktorú je na základe svojich predpokladov schopný zvládnuť. Pre žiaka v rôznych vyučovacích predmetoch možno určiť rôznu úroveň obsahu vzdelávania.

Ak žiak vďaka systematickej špeciálnopedagogickej starostlivosti prejaví vyššiu úroveň schopností než pri jeho poslednom diagnostikovaní, postupne sa mu upraví obsah vzdelávania tak, aby naň mohol čím skôr nadviazať vyššou úrovňou obsahu vzdelávania.

Naopak, pri nezvládaní úloh, vychádzajúcich z pôvodne nastavenej úrovne obsahu vzdelávania v niektorom predmete, je nevyhnutné prejsť na ich nižšiu úroveň alebo sa vrátiť k upevňovaniu učiva predchádzajúceho ročníka.

Môže sa stať, že stav žiaka si bude vyžadovať také tempo práce, ktoré nedovolí v priebehu jedného školského roka splniť ciele vyučovacieho predmetu príslušného ročníka. V tom prípade sa v nasledujúcom ročníku, ak to vyžaduje charakter predmetu pre nadväznosť učiva, začne neprebratým učivom predchádzajúceho ročníka a nie učivom toho ročníka, do ktorého žiak postúpil.

Z uvedeného vyplýva, že žiak s autizmom alebo ďalšou pervazívnou vývinovou poruchou s mentálnym postihnutím môže posledný ročník svojej školskej dochádzky ukončiť aj učivom nižšieho ročníka.

Obsah a ciele obsiahnuté v obsahu vzdelávania sa prispôsobujú individuálnym osobitostiam každého žiaka.

Vyučujúci uplatňuje primeranosť nárokov na základe dispozícií žiaka, ktoré majú vplyv na prognózu jeho vývinu s cieľom zlepšovať jeho vedomosti, zručnosti a návyky a zvyšovať tým jeho šance na zlepšovanie kvality jeho života.

Pre žiakov s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami s mentálnym postihnutím nie sú určené vzdelávacie štandardy pre jednotlivé ročníky, ktoré by bolo nutné splniť pre postup do ďalšieho ročníka.

Výchova a vzdelávanie žiaka s AU alebo PVP sa uskutočňuje podľa **individuálneho vzdelávacieho programu** (ďalej aj „IVP“), ktorý vypracúva škola v spolupráci so školským zariadením výchovnej prevencie a poradenstva.

Zákonný zástupca žiaka má právo sa s týmto IVP oboznámiť.

5.8 Organizačné podmienky na výchovu a vzdelávanie

Výchova a vzdelávanie sa uskutočňuje podľa individuálnych vzdelávacích programov.

Na vysvedčení posledného ročníka sa uvedie stupeň dosiahnutého vzdelania nasledovne:

„Žiak (žiacka) získal (získala) primárny stupeň vzdelania.“. Ak žiak ukončil povinnú školskú dochádzku uvedú sa aj údaje o ukončení povinnej školskej dochádzke a to nasledovne: „Žiak (žiacka) ukončil (ukončila) povinnú školskú dochádzku.“.

5.9 Povinné personálne zabezpečenie výchovy a vzdelávania

Pedagogickí zamestnanci:

- spĺňajú kvalifikačné požiadavky stanovené všeobecne záväznými právnymi predpismi,
- preukazujú odborné a osobnostné spôsobilosti, ktoré využívajú pri pedagogickej komunikácii, motivácii žiakov, ich diagnostikovaní, hodnotení, pozitívnom riadení triedy,
- riadia svoje sebarozvíjanie a celoživotné vzdelávanie v odbornej oblasti a osobnostnom raste, ako súčasť kolektívu pedagógov sú schopní vzájomnej efektívnej a ľudsky podporujúcej komunikácie, spolupráce, tímovej práce a kooperatívneho riešenia problémov.

Vedúci pedagogickí zamestnanci:

- svojimi manažérskymi, organizačnými a pedagogickými schopnosťami vytvárajú predpoklady pre fungujúci, motivovaný spolupracujúci kolektív s profesionálnou klímou a podporujúcim prostredím,
- starajú sa o svoj odborný a osobnostný rast, ako aj všetkých členov kolektívu a vytvárajú pre tento ich rast podmienky,
- sú schopní poradiť učiteľom a obhájiť ich pred negatívnymi faktormi, ktoré by nepriaznivo ovplyvňovali ich pedagogické pôsobenie.

Asistent učiteľa:

- pracuje v triede, ktorú navštevuje žiak alebo viac žiakov s AU alebo PVP s MP, ak si to vyžaduje výchova a vzdelávanie príslušného žiaka v závislosti od závažnosti jeho postihnutia.

Odborní zamestnanci:

- spĺňajú kvalifikačné predpoklady na výkon odbornej činnosti a kvalifikačné požiadavky stanovené platnou legislatívou pri poskytovaní psychologickej, logopedickej, špeciálno-pedagogickej starostlivosti alebo výchovného a sociálneho poradenstva a prevencie.

5.10 Povinné materiáľno-technické a priestorové zabezpečenie výchovy a vzdelávania

Učebne (triedy) vybavené viacúčelovým, výškovo nastaviteľným nábytkom, s priestorom pre relaxáciu a nenáročnú pohybovú aktivitu počas vyučovania.

Učebne pre jednotlivé vyučovacie predmety vybavené špeciálnym nábytkom, prístrojmi, nástrojmi, pomôckami, technikou, materiálmi.

Štruktúrované priestory na individuálne vzdelávanie žiakov s AU alebo PVP s MP.

Priestory pre telovýchovné aktivity s bezpečným povrchom, náradím a náčiním.

Priestory pre prípravné práce učiteľa, priestory na uloženie pomôcok.

Priestory pre záujmovú činnosť po vyučovaní (školský klub detí, záujmové krúžky a voľnočasové aktivity) vybavené pracovným a odpočinkovým nábytkom, priestormi pre učenie sa, s pomôckami pre relaxáciu.

Priestory pre stravovanie rešpektujúce hygienické normy a špecifiká individuálnych potrieb žiaka s AU alebo PVP s MP.

Priestory pre vedenie školy a potrebných odborných a nepedagogických zamestnancov – miestnosť riaditeľa, zástupcu, hospodára, výchovného poradcu, liečebného pedagóga, školského psychológa a iných – so zodpovedajúcim technickým vybavením a nábytkom.

Miestnosť pre uskladnenie učebníc, archív.

Priestory pre odkladanie odevov a obuvi (šatne).

Spoločné priestory pre hygienu, vrátane WC pre žiakov a žiačky, pre učiteľov a učiteľky, vybavené dávkovačmi pre tekuté mydlo, zásobník s dezinfekčným prostriedkom a zásobníkmi pre jednorazové utierky.

Ďalšie pomocné priestory pre zaistenie chodu školy.

5.11 Podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri výchove a vzdelávaní

Zdravé prostredie tried – nábytok zodpovedajúci výške žiakov, protišmyková podlaha, dostatočné denné svetlo, možnosť ochrany pred priamym slnečným svetlom, vetranie, osvetlenie, vykurovanie.

Priestor pre ošetrovanie úrazu a na krátkodobý pobyt zraneného, resp. chorého žiaka, alebo žiaka v čase akútneho zhoršenia jeho psychických problémov.

Výrazné označenie všetkých nebezpečných predmetov a priestorov, pravidelná kontrola z hľadiska bezpečnosti,

Lekárničky na pracovisku - vybavené podľa predpisov na dostupných miestach, kontakty na rýchlú zdravotnú pomoc, linku dôvery, políciu,

Zabezpečenie vhodného pitného a stravovacieho režimu.

Dodržiavanie zákazu fajčenia, pitia alkoholu a používania iných omamných látok v priestoroch školy a jej okolí, a na všetkých akciách mimo priestoru školy organizovaných školou.

5.12 Zásady a podmienky pre vypracovanie školských vzdelávacích programov

Školský vzdelávací program pre žiakov s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami s mentálnym postihnutím je vypracovaný na základe vzdelávacieho programu, ktorý je súčasťou Štátneho vzdelávacieho programu pre primárne vzdelávanie.

6 Pedagogické stratégie

- V plnej miere využívať informačné a komunikačné technológie vo všetkých predmetoch.
- Využívať informačné a komunikačné technológie ako alternatívnu metódu komunikácie u ťažko postihnutých žiakov, ktorí nie sú schopní čitateľného písomného prejavu.
- Viest' žiakov k samostatnosti a sebahodnoteniu.
- Poskytnúť žiakom možnosť overiť si naučené vedomosti a zručnosti v praxi zážitkovou formou.
- Ukázať handicapovaným žiakom a ich rodinným príslušníkom, ako aj širokej verejnosti možnosť sebarealizácie a výsledku, za ktorým sa ukrýva vytrvalá práca.
- Napomôcť pri skvalitnení života handicapovaných, aby pasívne neočakávali pomoc od okolia v situáciách, ktoré dokážu zvládnuť sami, resp. s minimálnou pomocou.
- Zabezpečiť prežívanie pocitov úspešnosti, sebarealizácie a užitočnosti handicapovaných tak, ako ich zdraví vrstovníci, zvýšenie ich sebavedomia.
- Viest' žiakov k pozitívnemu vzťahu k životu, že sú v niečom dobrí, že niečo dokážu, že tu nie sú zbytoční a na príťaž.
- Rozvíjať u handicapovaných žiakov vytrvalosť.
- Pomôcť odpútať pozornosť od vlastných problémov.
- Pozitívne stimulovať žiakov v oblasti emocionálneho, estetického a sociálneho cítenia.
- Ukázať žiakom možnosť profesijnej orientácie (akým smerom sa uberať do budúcnosti, ako sa v živote môžu uplatniť).
- Dať možnosť handicapovaným žiakom podieľať sa na príprave a realizácii aktivít.
- Vytvárať nové formy integrácie handicapovaných žiakov medzi intaktnú populáciu.
- Znížiť komunikačné bariéry a prispieť k zlepšeniu medziľudských vzťahov.
- Odstrániť obmedzenie priestoru handicapovaných žiakov na školu, DSS a domácnosť.
- Oboznámiť širokú verejnosť s aktivitami a prácami handicapovaných žiakov.
- Odstrániť agresivitu a nevhodné správanie handicapovaných žiakov.
- Zlepšiť úroveň jemnej a hrubej motoriky i priestorovej orientácie.
- Umožniť žiakom prežívanie pocitu šťastia, úspechu a radosti z dobre vykonanej práce.
- Kooperovať s DSS Detva pri realizácii jednorazových i tradičných akcií školy.
- Podporovať nenásilnú integráciu žiakov tvorením rovesníckych skupín s intaktnou populáciou, priamo napr. na kultúrnych podujatiach, pri realizácii spoločných projektov, pri športe a pod.

6.1 Začlenenie prierezových tém

Prierezové témy budeme realizovať ako integrovanú súčasť vzdelávacieho obsahu v učebných osnovách jednotlivých predmetov.

Multikultúrna výchova sa dotýka medziľudských vzťahov, ktorej cieľom je chápanie a akceptácia iných kultúr a rozvoj medziľudskej tolerancie. Začleníme ju do jednotlivých predmetov MAT, IFV, OBN, ETV, SJL...

Osobnostný a sociálny rozvoj rozvíja ľudský potenciál žiakov, ktorej cieľom je sebaopoznanie,

sebaúcta, sebazvedlenie, pestovanie dobrých medziľudských vzťahov, prevencia sociálno – patologických javov. Začleníme ju do jednotlivých predmetov ETV, OBN, SJL.

Mediálna výchova rozvíja schopnosť zaobchádzať s rôznymi druhmi médií, selektívne využívať ich produkty. Začleníme ju do jednotlivých predmetov DEJ, ETV, OBN, VYV, HUV...

Environmentálna výchova rozvíja spoluprácu pri ochrane a tvorbe životného prostredia, posilňuje zodpovednosť k živým organizmom, k zdravému životnému štýlu, k prírodnému a kultúrnemu bohatstvu. Začleníme ju do jednotlivých predmetov VUC, VLA, RKS, SJL, GEO, DEJ, ETV, OBN, ...

Dopravná výchova je zameraná na bezpečné správanie sa v rôznych situáciách. Začleníme ju do jednotlivých predmetov ETV, OBN, VYV, TEV...

Ochrana života a zdravia je zameraná na ochranu života a zdravia v mimoriadnych situáciách, pri pobyte v prírode, na zvládnutie ekologických havárií, dopravných nehôd, živelných pohrôm. Začleníme ju do jednotlivých predmetov VUC, VLA, RKS, SJL, GEO, BIO, CHE, ale tiež aj ako samostatné účelové cvičenie – Cvičenie v prírode so zameraním na ochranu človeka a prírody, zdravotnú prípravu, CO...

Finančná gramotnosť je do školského vzdelávacieho programu zaradená v súlade s aktualizovaným Národným štandardom finančnej gramotnosti, ktorý vydalo MŠVVaŠ SR. Finančná gramotnosť je schopnosť využívať poznatky, zručnosti a skúsenosti na efektívne riadenie vlastných finančných zdrojov s cieľom zaistiť celoživotné finančné zabezpečenie seba a svojej domácnosti. Pri rozvoji finančnej gramotnosti postupujeme na základe Národného štandardu finančnej gramotnosti. Jednotlivé témy štandardu sú do vzdelávania zaradované podľa potrieb žiakov a vzdelávacích podmienok školy.

Žiaci si rozvíjajú kompetencie v oblastiach:

1. *Človek vo sfére peňazí* – posúdenie významu trvalých životných hodnôt, zváženie vplyvu peňazí na ich zachovávanie a na základe toho vybratie a stanovenie životných priorít a východísk zabezpečenia životných potrieb.

Vedieť vyhodnotiť trvalé životné hodnoty a osvojiť si vzťah medzi životnými potrebami a financiami ako prostriedku ich zabezpečenia. Pochopiť vzťah ľudská práca – peniaze a etickú súvislosť medzi bohatstvom a chudobou. Osvojiť si, čo znamená žiť hospodárne.

2. *Finančná zodpovednosť a prijímanie rozhodnutí* – používanie spoľahlivých informácií a rozhodovacích procesov v osobných financiách.

Vedieť prevziať zodpovednosť za osobné finančné rozhodnutia. Nájsť a vyhodnotiť informácie z rôznych zdrojov. Posúdiť význam boja proti korupcii, ochrany proti praniu špinavých peňazí a ochrany finančných záujmov EÚ. Prijímať finančné rozhodnutia zvažovaním alternatív a dôsledkov. Učiť rôzne spôsoby komunikácie o finančných záležitostiach. Stručne zhrnúť hlavné nástroje na ochranu spotrebiteľa.

3. *Zabezpečenie peňazí pre uspokojovanie životných potrieb – príjem a práca* – porozumenie a orientovanie sa v zabezpečovaní životných potrieb jednotlivca a rodiny. Vyhodnotenie vzťahu práce a osobného príjmu.

Poznať a harmonizovať osobné, rodinné, spoločenské potreby. Zhodnotiť vzdelanostné a pracovné predpoklady z hľadiska uspokojovania životných potrieb a základné otázky úspešnosti vo finančnej oblasti. Vedieť identifikovať zdroje osobných príjmov.

4. *Plánovanie a hospodárenie s peniazmi* – organizovanie osobných financií a používanie rozpočtu na riadenie hotovosti.

Vypracovať osobný finančný plán. Popísať spôsob používania rôznych metód platenia. Uplatniť spotrebiteľské zručnosti pri zodpovednom rozhodovaní o nákupe. Vysvetliť daňový a odvodový systém. Zvážiť príspevky na darcovstvo a filantropiu.

5. *Úver a dlh* - Udržanie výhodnosti, požičiavanie za priaznivých podmienok a zvládanie dlhu.

Vedieť identifikovať náklady a prínosy jednotlivých typov úverov. Zhodnotiť spôsoby, ako sa vyhnúť problémom so zadĺžením alebo ako ich zvládnuť. Mať základné informácie o jednotlivých druhoch spotrebiteľských úverov.

6. *Sporenie a investovanie* – Aplikácia rôznych investičných stratégií, ktoré sú v súlade s osobnými cieľmi.

Diskutovať o tom, ako sporenie prispieva k finančnej prosperite. Vysvetliť, akým spôsobom investovanie zhodnocuje majetok a pomáha pri plnení finančných cieľov. Zhodnotiť investičné alternatívy. Vysvetliť spôsob regulácie a dohľadu nad finančnými trhmi.

7. *Riadenie rizika a poistenie* – Používanie primeraných stratégií riadenie rizík.

Vysvetliť pojem riziko a pojem poistenie. Charakterizovať verejné poistenie a vysvetliť rozdiel medzi verejným a súkromným (komerčným) poistením. Charakterizovať komerčné poistenie. Jednotlivé kompetencie sú konkrétne rozpracované v rámci každého vyučovacieho predmetu a sú zapracovávané do tematického plánu učiteľa.

7 Vnútorý systém kontroly a hodnotenia

Vnútorý systém hodnotenia kvality zameriame na 3 oblasti:

1. Hodnotenie žiakov
2. Hodnotenie pedagogických a odborných zamestnancov
3. Hodnotenie školy

7.1 Hodnotenie vzdelávacích výsledkov práce žiakov

Cieľom hodnotenia vzdelávacích výsledkov žiakov v škole je poskytnúť žiakovi a jeho rodičom spätnú väzbu o tom, ako žiak zvládol danú problematiku, v čom má nedostatky, kde má rezervy a aké sú jeho pokroky. Súčasťou hodnotenia je tiež povzbudenie do ďalšej práce, návod, ako postupovať pri odstraňovaní nedostatkov.

Pri hodnotení učebných výsledkov žiakov rešpektujeme možný vplyv zdravotného znevýhodnenia žiaka na jeho školský výkon a výkony žiaka porovnávame so sebou samým nie so spolužiakmi.

Pri hodnotení sa zameriavame aj na sebahodnotenie žiakov a hodnotenie žiakov medzi sebou navzájom, aby sa vedeli objektívne hodnotiť.

Na vzájomný vzťah učiteľa a žiakov má výrazný vplyv spôsob, akým učiteľ žiakov hodnotí. Hodnotenie žiaka v škole je „vyjadrenie faktu, mienky alebo postoja učiteľa žiakovi o jeho výkonoch, činoch a prejavovaných vlastnostiach na základe objektívnych kritérií a subjektívnych preferencií, ako aj na základe individuálnej alebo sociálnej vzťahovej normy“.

Pri hodnotení žiakov v špeciálnej škole učitelia individuálne pristupujú k posudzovaniu výkonov a schopností žiakov vzhľadom na ich možnosti, mieru využitia vlastných potenciálov ale aj množstvo vynaloženej námahy pre dosiahnutie výkonu.

Učitelia učia žiakov prijívať hodnotenia tak pozitívne, ako aj negatívne, čo mu napomáha pri sebahodnotení vlastných možností a schopností, uvedomenie si vlastných chýb, ale hlavne správnosti a kvality vlastného výkonu. To je zároveň príležitosťou na emocionálny prejav pri posudzovaní vlastných výkonov a obrazom schopnosti objektívneho posudzovania vlastnej činnosti, postojov, názorov, pocitov, ktoré žiak má po ukončení činnosti a ktorá je hodnotená aj učiteľom. Hlavným zmyslom reálneho sebahodnotenia žiaka je, aby sa žiak naučil hodnotiť svet ale predovšetkým sám seba.

Každý človek túži byť úspešný, lebo úspešnosť robí človeka šťastným. A kto by nechcel byť šťastný? Účinky úspechu a uznania sú oveľa silnejšie, ako sa mnohí učitelia domnievajú.

Ak žiak nie je pozitívne hodnotený, ocitá sa v bludnom kruhu a poľavuje v úsilí. Z uvedeného vyplýva pre učiteľa:

- jasne formulovať úlohu – cieľ
- poskytnúť pomoc
- poskytnúť možnosť opravy

- dávať primerané úlohy – ciele
- pozitívne hodnotiť, nešetriť pochvalou
- hodnotiť ihneď po splnení úlohy – cieľa.

Hodnotenie, obzvlášť pozitívne, vedie žiakov k pokroku, žiaci si veria a tí ktorí si veria, zažívajú úspech.

Neoddeliteľnou súčasťou výchovno-vzdelávacieho procesu je kontrola a hodnotenie výkonov žiaka v rámci všetkých činností, ktoré vykonáva. Hodnotenie žiaka vychádza z jasne stanovených cieľov a konkrétnych kritérií, ktorými sa dá jeho výkon zmerať.

Cieľom hodnotenia je

- poskytnúť žiakovi aj zákonnému zástupcovi spätnú väzbu, prostredníctvom ktorej získava informácie o tom, ako danú problematiku zvláda, ako dokáže zaobchádzať s tým, čo sa naučil, v čom sa zlepšil a v čom má ešte nedostatky.
- súčasťou hodnotenia je tiež povzbudenie do ďalšej práce a návod, ako postupovať pri odstraňovaní nedostatkov.
- pri hodnotení a klasifikácii žiakov vychádzame z toho, čo žiak vie a s jeho možnosťami a schopnosťami.

Cieľom hodnotenia je zhodnotiť prepojenie vedomostí so zručnosťami a spôsobilosťami.

Pri hodnotení a klasifikácii žiakov postupujeme podľa Metodických pokynov na hodnotenie žiakov:

- Metodický pokyn č. 19/2015 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov mentálnym postihnutím – primárne vzdelávanie
- Metodický pokyn č. 31/2011 na hodnotenie žiakov s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami s mentálnym postihnutím ICSED -1

Hodnotenie žiakov:

- **variant A** – 1. ročník - slovné hodnotenie vyjadrené 4 stupňami
- **variant A** – 5. – 9. ročník – klasifikácia 5 stupňami
- **variant B** - všetky ročníky slovné hodnotenie vyjadrené 4 stupňami
- **variant C** - všetky ročníky slovné hodnotenie vyjadrené 4 stupňami
- **triedy pre žiakov s autizmom s MP** - všetky ročníky hodnotíme slovné hodnotenie vyjadrené 4 stupňami

7.2 Hodnotenie pedagogických a odborných zamestnancov

Systém kontroly a hodnotenie výkonov zamestnancov je priebežné monitorovanie ich aktivít a ich hodnotenie na základe poznatkov získaných:

- pozorovaním, hospitačnou činnosťou, individuálnymi rozhovormi,
- referenciami od rodičov a iných odborných zamestnancov,
- vyhodnocovaním tvorby učebných pomôcok a diagnostických materiálov,
- vyhodnocovaním tvorby projektov a získavaním sponzorov pre školu a ČŠPP,
- vyhodnocovaním výsledkov rôznych typov súťaží,
- zhodnotením dosahovaných edukačných výsledkov,
- hodnotením činnosti pedagogického a odborného zamestnanca v oblasti ďalšieho vzdelávania,
- vyhodnocovaním plnenia činností nad rámec pracovných povinností.

Tieto poznatky budú jedenkrát ročne zhrnuté v periodickom sumárnom hodnotení v rámci hodnotiaceho rozhovoru so zamestnancom. Prostredníctvom hodnotiaceho rozhovoru budeme

posudzovať, do akej miery plní pedagogický zamestnanec pracovné úlohy a zároveň nám poskytne spätnú väzbu pre zamestnancov a bude impulzom pre jeho profesijný rozvoj a kariérny rast.

Cieľom vnútorného systému kontroly a hodnotenia zamestnancov školy je zvyšovanie kvality práce zamestnancov školy a harmonizácia edukačného procesu. Vedie k motivácii zamestnancov, k zlepšovaniu výkonov a rozvoju kompetencií a tým k zlepšovaniu kvality školy. Hodnotený zamestnanec dostáva spätné informácie o svojom výkone očami nadriadeného zamestnanca. Tieto informácie sú podkladom pre ďalšie zlepšenie vykonávania prác, odstránenie nedostatkov a chýb. Súčasne mu hodnotenie pomáha pre stanovenie úloh na budúce obdobie a vytvára pre ich plnenie primerané podmienky. Vedúcim zamestnancom pomáha hodnotenie hlbšie poznať svojich podriadených spolupracovníkov (členov svojho tímu) po stránke pracovnej i mimopracovnej a zároveň prehĺbiť a skvalitniť svoju vlastnú riadiacu prácu. Hodnotenie pomáha vedúcemu zamestnancovi podporovať uspokojivé výsledky zamestnancov, pri slabom výkone dáva možnosť prijímať opatrenia k náprave. Výkon zamestnancov sa pri hodnotení porovnáva s vopred stanovenými normami. Hodnotenie zamestnancov sa využívajú pre účely odmeňovania, rozmiestňovania, vzdelávania a rozvoj zamestnancov, stimulácia k zlepšeniu pracovného výkonu a motivácia zamestnanca.

7.3 Hodnotenie školy

Cieľom hodnotenia je, aby žiaci a rodičia získali dostatočné a hodnoverné informácie o tom, ako zvládajú požiadavky na ne kladené a aby aj verejnosť vedela, ako škola dosahuje ciele, ktoré sú na žiakov kladené.

Dôraz je kladený na dve veci:

- konštatovanie úrovne stavu,
- zisťovanie súvislostí a okolností, ktoré výsledný stav ovplyvňujú.

Vlastné hodnotenie školy je zamerané na:

- Ciele, ktoré si škola stanovila, najmä v koncepcnom zámere rozvoja školy a v školskom vzdelávacom programe, ich reálnosť a stupeň dôležitosti.
- Posúdenie ako škola splňa ciele, ktoré sú v Štátnom vzdelávacom programe.
- Oblasti, v ktorých škola dosahuje dobré výsledky a oblasti, v ktorých škola dosahuje slabšie výsledky, vrátane návrhov a opatrení.

Monitorujeme pravidelne:

- Podmienky na vzdelanie.
- Spokojnosť s vedením školy a učiteľmi.
- Prostredie – klíma školy.
- Materiálno-technické zabezpečenie výchovno-vzdelávacieho procesu.
- Priebeh vzdelávania – vyučovací proces - metódy a formy vyučovania.
- Výsledky vzdelávania.
- Riadenie školy.
- Úroveň výsledkov práce školy.

Kritériom pre nás je:

- Spokojnosť žiakov, rodičov, učiteľov.
- Vnímanie školy okolím.
- Kvalita výsledkov.

Nástroje na zisťovanie úrovne stavu školy sú:

- Dotazníky pre rodičov žiakov školy.

- Závery z kontrol a inšpekcií.
- Hospitačná a kontrolná činnosť.
- Analýza úspešnosti žiakov na súťažiach.
- SWOT analýza.

8 Požiadavky na kontinuálne vzdelávanie pedagogických a odborných zamestnancov

Kontinuálne vzdelávanie je celoživotným vzdelávaním pedagogických a odborných zamestnancov, ktoré dopĺňa a zdokonaľuje profesijné kompetencie zamestnancov. Požiadavky na kontinuálne vzdelávanie vychádzajú prioritne zo zamerania a potrieb školy, ktoré sú nastavené v „Konceptnom zámere rozvoja školy“, finančných možností školy a v neposlednom rade vychádzajú z potrieb a záujmov zamestnancov školy.

Požiadavky na kontinuálne vzdelávanie pedagogických a odborných zamestnancov ŠZŠ pre žiakov s TP, Pionierska 850/13, Detva:

Rozširovanie kompetencií pedagogických a odborných zamestnancov na výkon špecializovaných činností:

- koordinátor sexuálnej výchovy a výchovy k partnerstvu a rodičovstvu,
- koordinátor prevencie patologických javov,
- koordinátor prevencie environmentálnej výchovy,
- výchovný poradca,
- vedúci MZ.

Rozširovanie kompetencií pedagogických zamestnancov so zameraním na modernizáciu edukačného procesu - s využívaním IKT a moderných pomôcok.

Rozširovanie kompetencií pedagogických zamestnancov pre prácu so žiakmi s kombinovaným postihnutím, autizmom, ťažkým a hlbokým mentálnym postihnutím.

Rozširovanie kompetencií odborných zamestnancov v oblasti práce so žiakmi so ŠVVP – diagnostika a terapia.

Rozširovanie kompetencií vedúcich pedagogických zamestnancov v oblasti riadenia absolvovaním funkčného inovačného vzdelávania.